

Høringsdokument – Fremtiden for Reipå skole

Revidert: 11.07.24

Innhold

1.0	Innledning.....	4
2.0	Mandat og bakgrunn	5
2.1	Bakgrunn.....	5
2.2	Mandat/ kommunestyrets bestilling	6
2.3	Avgrensninger	6
2.4	Prosess	7
2.5	Tidslinje	7
2.6	FNs barnekonvensjon	7
2.7	Rundskriv 2-2012 fra utdanningsdirektoratet	8
2.8	Nærskoleprinsippet	8
2.9	Brukermedvirkning og dialog	9
2.10	Kunnskapsgrunnlag	9
2.11	Overordnede forutsetninger	9
3.0	Demografi.....	10
3.1	Nasjonale utviklingstrekk i skolestruktur	10
3.2	Langsiktighet og bærekraft.....	10
3.3	Bygg- forvaltning og vedlikehold og klimabelastning.....	12
3.4	Historiske elevtall og elevtallsutvikling	13
4.0	Økonomi	17
4.1	Netto driftsutgifter	17
4.2	Offentlig skole og private skoler	19
5.0	Skolebygg og forvaltning	20
5.1	Universell utforming.....	20
5.2	Arealkrav	21
5.3	Uteareal	21
5.4	Arealutnyttelse i skolene	22
5.5	Vedlikeholdsetterslep, modernisering og hovedombyggingskostnader.....	23
5.6	Vedlikeholdsbehov ved skolene	23
5.7	Bruk av ledig areal fremover	24
6.0	Undervisningspersonalet	24
6.1	Lærernorm, lærertetthet og gruppestørrelser.....	25
6.2	Rekruttering av fagkompetanse	25
6.3	Kompetansekrav til undervisningspersonalet	26
6.4	Alderssammensetning lærere	27
7.0	Pedagogisk kvalitet og nasjonale føringer	28
7.1	Læreplanverket og opplæringsloven gir mål og rammer	28
7.2	Mål for Meløyskolene.....	29
7.3	Innføring av nye læreplaner	31
7.4	Stortingsmelding 6 Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap.....	31
7.5	Kompetanseløftet for spesialundervisning og inkluderende praksis.	32

7.6	Ny opplæringslov	32
7.7	Kvalitet	33
7.8	Spesialundervisning	34
7.9	Minoritetsspråklige.....	35
7.10	Rammeplan for skolefritidsordning (SFO)	35
8.0	Vurderingspunkter	36
8.1	Økonomiske drivere i grunnskolen.....	36
8.2	Opplæringskvalitet og skolestruktur	36
8.3	Sammenheng mellom skolestørrelse og kvalitet	37
8.4	Konsekvenser av skolenedleggelser for lokalsamfunnet	40
8.5	Rekruttering, fag- og profesjonsutvikling.....	42
8.6	Klassestørrelse og tilpasset opplæring	43
8.7	Gruppestørrelse.....	43
8.8	Fordeler og ulemper ved fådelte skoler	45
8.9	Inkluderende skolemiljø	46
8.10	Resultater i Meløy skolene	46
8.11	Skoleskyss.....	48
8.12	Arbeidssted for ansatte.....	52
8.13	Bærekraft	52
9.0	Økonomi, bemanning og beregninger	53
9.1	Antall elever ved en gjenåpning av Reipå skole	53
9.2	Bemanning ved gjenåpning av Reipå skole	53
9.3	Utgifter til lønn – begge alternativer	55
9.4	Økonomiske konsekvenser ved gjenåpning av Reipå skole	55
10.0	Høring og medvirkning	58
10.1	Høringsbrev.....	58
10.2	Høringsspørsmål	58
10.3	Medvirkningsmøter.....	59
10.4	Innspill til høringen	59
11.0	Oppsummering – utredning fremtiden for Reipå skole	60
12.0	Referanser.....	62

1.0 Innledning

Denne utredningen skal danne et faglig grunnlag for den videre debatten om fremtiden for Reipå skole, som i dag er midlertidig flyttet til Spildra skole.

Meløy kommune er i omstillingen på bakgrunn av store økonomiske utfordringer. Oppvekst har et omstillingskrav på 23 millioner kr i 2024. Fremtiden for Reipå skole er et av flere tiltak som utredes i oppvekst knyttet til omstillingen. Saken om sammenslåing av ungdomstrinnene i Glomfjord og Ørnes, ble utredet og behandlet politisk tidligere i år. En del av kunnskapsgrunnlaget i denne saken, vil være lik utredningen i saken om fremtiden for Reipå skole, siden de begge er en del av en større omstilling i oppvekst.

Utdanningsdirektoratet har gjennom rundskriv 2-2012 presisert at avgjørelser knyttet til skolestruktur ligger i kjerneområdet av den kommunale handlefriheten. En avgjørelse om skolestruktur bygger på kommunestyrets økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringer.

Hensikten med dette dokumentet er å gi et kunnskapsgrunnlag med bakgrunn i mandat fra kommunestyret, gjennom vedtak i sak 23/7223.

Utredningen tar for seg:

- Bakgrunn
- Demografi
- Skolebygg og forvaltning
- Undervisningspersonalet
- Pedagogisk kvalitet og nasjonale føringer
- Vurderingspunkter
- Økonomi, bemanning og beregninger
- Høring og medvirkning

Utredningen er utarbeidet av administrasjon oppvekst.

Kunnskapsgrunnlaget er hentet fra nasjonale føringer, forskning og andre kommuners skolestrukturutredninger. Dokumentet vil sammen med høringsuttalelser og innspill gjennom medvirkningsprosesser, danne grunnlag for sak som skal opp til politisk behandling 5.desember 2024.

2.0 Mandat og bakgrunn

2.1 Bakgrunn

Meløy kommune har gjennom flere prosesser både økonomisk og i forhold til rekruttering av fagpersonell til nøkkelstillinger i kommunen, erkjent at det må til en omstilling for å få sunn driftskapital og få rekruttert nok lærere med lovfestet utdanning til skolene. I dag mangler 14 % av lærerne relevant kompetanse i fagene de underviser i¹.

Oppvekst har pr i dag et omstillingsvedtak på 23 millioner for 2024, dette må hentes inn for at kommunens økonomi skal komme i balanse. Ser man på de synkende fødselstallene vil omstillingskravet bare vokse i takt med tapte inntekter i rammeoverføringene. Meløyskolen må rigges fremover slik at driften justere på en slik måte at det er samsvar mellom inntekter og utgifter.

Det har ikke vært foretatt en helhetlig vurdering av strukturelle endringer i kommunens skoler selv om elevtallet har sunket drastisk fra 2012, og det ser ut til at tallet vil fortsatt minke ifølge prognosene. Siste strukturelle endring som ble gjennomført var sammenslåingen av Neverdal skole og Spildra skole. Den private skolen på Neverdal ble etablert i etterkant av dette.

Reipå skole ble skoleåret 2023/2024 midlertidig stengt etter at det ble konkludert med at man ikke kunne sikre elevene forsvarlig undervisning grunnet mangelfull bemanning. Skolen manglet ansatte på ledelsesnivå, lærere og andre ansatte. De ansatte hadde over tid for stor arbeidsbelastning som medførte et stort sykefravær, og lærere søkte seg bort fra skolen. Beslutningen med midlertidig nedstenging var hjemlet i og begrunnet i arbeidsmiljølovens bestemmelser ut fra ansvaret arbeidsgiver har for å sikre forsvarlig arbeidsmiljø. Skolen manglet rektor, SFO-leder, 4,2 lærerstillinger samt 3 årsverk fagarbeidere og spesialpedagogkompetanse. Det var få eller ingen søkere til stillingene. Situasjonen medførte at det var vanskelig å ivareta elevenes rettigheter faglig og pedagogisk i henhold til opplæringslovens bestemmelser.

Elevene ved Reipå skole ble, etter vedtak i kommunestyret 15.6.2023 sak 23/6417, fra skoleåret 2023-2024 midlertidig flyttet til Spildra skole. Vedtaket i denne saken var ikke en beslutning om nedleggelse av skolen permanent. Dette er vil bli nærmere utredet i dette dokumentet, som også skal være kunnskapsgrunnlaget for høring i saken, samt grunnlag for saksframlegg til politisk behandling høsten 2024.

¹ [GSI - Grunnskolens Informasjonssystem \(udir.no\)](https://udir.no)

2.2 Mandat/ kommunestyrets bestilling

Vedtak i kommunestyret 16.11.23 sak 23/7223:

1. Kommunestyret vedtar oppstart av prosess med utredning av fremtiden for Reipå skole.

2. Elever tilhørende Reipå skolekrets gis i fortsettelsen undervisning på Spildra skole mens prosess og utredning foregår, fram til kommunestyret har behandlet og gjort beslutning i saken.

3. Kommunedirektøren framlegger saken til behandling for kommunestyret høsten 2024.

På oppdrag fra kommunestyret igangsettes prosess for utredning av fremtiden for Reipå skole. Utredning vil ta stilling til om Reipå skole skal beholdes eller legges ned.

Elever tilhørende Reipå skolekrets får sin undervisning på Spildra skole mens prosess og utredning foregår, frem til kommunestyret har behandlet saken og har gjort en endelig beslutning. Saken fremlegges for kommunestyret 5. desember 2024.

Utredningen blir gjort i tråd med føringer i Rundskriv 2-2012 fra Utdanningsdirektoratet (Udir) – Behandling av saker om skolenedleggelser og kretsgrenser.

Utredningen skal ut på høring og alle som berøres av en eventuell endring skal få mulighet til å uttale seg. Dette gjelder samarbeidsutvalg, foreldreutvalg, fagforeninger for de ansatte, grendelag, og organisasjoner som kan ha interesse i saken, andre brukere av Reipå skole, elevråd og fylkeskommunen i forhold til skoleskyss.

Utredningen skal gi alle berørte parter kunnskap om konsekvensene av en eventuell nedleggelse. Dette innebærer kunnskap om demografi, elevtall, økonomi, fagmiljø, fagkompetanse, pedagogisk kvalitet og bygningsstandard.

Utredningen vil hente inn faktagrunnlag fra skoleporten, GSI, Framsikt og KOSTRA. Det vil bli sett på nasjonale krav og føringer for skoler i Norge, og forskning på enkelte områder, for å få et så bredt kunnskapsgrunnlag som mulig.

2.3 Avgrensninger

Utredningen vil i denne omgangen ikke ta for seg omstilling av andre enheter, andre organiseringer og vurderinger knyttet til dette, da det ikke regnes som en del av oppdraget fra kommunestyret jfr., vedtak i sak 23/7223.

2.4 Prosess

Administrasjonen oppvekst starter utredning av denne saken våren 2024. Administrasjonen vil samarbeide med rektor ved Spildra skole og hovedtillitsvalgte om utredning, hørings- og medvirkningsprosessen. Målet er å få saken ut på høring i august, og få levert en sak til politisk behandling til kommunestyremøtet 5. desember 2024.

2.5 Tidslinje

Dato	Oppgave/møter
01.08.2024	Høringen legges ut
01.10.2024	Høringsfrist
30.10.2024	Saksfremlegg sendes kommunedirektør
06.11.2024	Utsendelse av saken
13.11.2024	Driftsutvalget
28.11.2024	Formannskapet
05.12.2024	Kommunestyret

2.6 FNs barnekonvensjon

FNs konvensjon om barns rettigheter av 20. november 1989, artikkel 3, slår fast at barnets beste skal være et grunnleggende syn ved alle handlinger som berører barn enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer.²

I saker som omhandler endringer knyttet til skole må kommunen gjøre en helhetlig vurdering av hva som er til barnets beste. Hva som er til barnets beste kan vurderes ut fra ulike perspektiv og skjønn. Det grunnleggende i oppdragelse og danning av barn, vil uansett være at barna skal lære å ta vare på seg selv og andre på en god måte.

Dette betyr at kommunen i saker om skolestruktur også må vurdere barnets beste. Ved vurdering av hva som er til barnets beste i saker knyttet til skoler, vil det være relevant å ta hensyn til blant annet grad av tilhørighet og nærhet til nærmiljøet, om barna vil få et godt fysisk og psykososialt læringsmiljø, trafiksikkerhet og sikkerhet på skolebuss. I tillegg kommer forsvarlighet knyttet til klassestørrelser i skolen.

² https://www.reddbarna.no/content/uploads/sites/4/2024/02/178931-fns_barnekonvensjon.pdf

2.7 Rundskriv 2-2012 fra utdanningsdirektoratet

Behandling av saker om skolenedleggelser og kretsgrenser.

Dette rundskrivet informerer om hvilke saksbehandlingsregler som gjelder for endring av skolestrukturen, herunder ved nedleggelse av grunnskoler. Rundskrivet omtaler saksbehandlingsregler, høringsfrister og høringsinstanser.³

Spørsmål om skolestruktur og eventuelle kretsgrenser for skoler vil i stor grad berøre foreldre og nærmiljø. Skolens samarbeidsutvalg, alternativt foreldrerådet, bør derfor få anledning til å uttale seg når det gjelder vedtak om skolestruktur.

Rundskrivet utdyper kommunestyrets handlefrihet til å ta valg om lokal skolestruktur slik: *“Hverken opplæringsloven eller annet regelverk har innholdsmessige regler for endring av skolestruktur, det vil si regler for når det er lovlig eller ulovlig å legge ned eller opprette en skole. Avgjørelser knyttet til skolestruktur ligger i kjerneområdet av den kommunale handlefriheten”.*

En avgjørelse må bygge på et kommunestyres økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringer.

2.8 Nærskoleprinsippet

Ifølge opplæringsloven har alle elever rett til å gå på nærskolen, og de skal gå sammen med andre barn i nærmiljøet. Dette er presisert i Opplæringsloven § 8-1: *«Grunnskoleelevane har rett til å gå på den skolen som ligg nærast eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til».* Hva som skal regnes som nærskolen avgjøres av en rekke forhold.⁴

Det skal tas hensyn til geografi, topografi og farlig skolevei. I tillegg åpner forskriften for muligheter til å vektlegge elevens individuelle behov. I slike tilfeller vurderes skoletilhørighet på bakgrunn av en søknad om å gå på en annen skole enn den eleven tilhører.

Verken opplæringsloven eller annet regelverk har innholdsmessige regler for endring av skolestruktur, det vil si regler for når det er lovlig eller ulovlig å legge ned eller opprettholde en skole. Avgjørelser knyttet til skolestruktur ligger i kjerneområdet av den kommunale handlefriheten. En avgjørelse må bygge på kommunens økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringer. Kommunale vedtak om endring av skolestruktur, for eksempel nedleggelse av en skole, er ikke et enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

³ <https://www.udir.no/regelverkstolkninger/opplaring/narskole-og-skolekretsgrenser/udir-2-2012---behandlingen-av-saker-om-skolenedleggelser-og-kretsgrenser/>

⁴ [Nærskoleprinsippet og skolekretsgrenser | udir.no](#)

2.9 Brukermedvirkning og dialog

Saken skal ut på høring, og det blir viktig å få frem både elevstemmen og foreldrestemmen i saken. Elever og foreldre som tidligere har tilhørt Reipå skole må få mulighet til å medvirke i prosessen, det samme gjelder ansatte som jobbet ved Reipå skole skoleåret 2022-2023, som nå jobber ved Spildra skole.

Tillitsvalgte, verneombud, elevråd, samarbeidsutvalg, foreldreråd, ungdomsrådet, grendelag, lag og foreninger som berøres, skal også høres gjennom å få uttale seg om saken. Det legges opp til medvirkningsmøter med berørte parter etter behov.

2.10 Kunnskapsgrunnlag

Kunnskapsgrunnlaget i dette dokumentet:

- Nasjonal statistikk, Skoleporten, Framsikt, KOSTRA, GSI og utdanningsdirektoratet.
- Demografiutvikling fram mot 2030
- Forventninger og lovkrav som ligger i stortingsmeldinger, styringsdokumenter og lovverk. Dette sees i sammenheng med tema som profesjonsfellesskap, elevsamarbeid og kompetansekrav til undervisningspersonale.
- Aktuell forskning, faglitteratur og rapporter
- Andre kommuners utredninger av skolestruktur

I tillegg vil innspill gjennom høringsuttalelser og innspill fra medvirkningsmøtene, være med som en viktig del av kunnskapsgrunnlaget og saksfremlegget, som legges frem til politisk behandling i desember.

2.11 Overordnede forutsetninger

For den fremtidige organiseringen av barneskolestrukturen for elever fra Reipå og Ørnes og lokalisering av skolene, ligger følgende til grunn i denne utredningen:

- En fremtidig skolestruktur med oppmerksomhet på kvalitet og faglig kompetanse i tråd med kravene i opplæringsloven og fagfornyelsen
- Likeverdig og best mulig tilbud til alle i oppvekstsammenheng
- Høy lærertetthet i alle grunnskolene, likt fordelt i de kommunale skolene
- En barneskolestruktur som samsvarer med de langsiktige behovene- som sikrer gode fysiske og organisatoriske rammer for elever og ansatte

- Så langt det er mulig sikre en planstyrt, langsiktig og økonomisk bærekraftig drift i tråd med kommunens økonomiske handlingsrom
- En fremtidig skolestruktur som organiseres på en slik måte at kostnad per elev reduseres med færre skoler, bedre utnyttelse av skolearealer og større elevmiljø

3.0 Demografi

3.1 Nasjonale utviklingstrekk i skolestruktur

På utdanningsdirektoratets sider står det følgende⁵:

- Det er 195 færre grunnskoler i dag, sammenlignet med for 10 år siden
- Det er særlig små skoler i små kommuner som legges ned
- Oslo har færrest skolenedleggelser
- Over 90 prosent av de nedlagte skolene er offentlige
- Kun 1 av 10 nedlagte offentlige skoler erstattes av en privatskole samme år
- Kommuner med små skoler har høyere utgifter per elev enn kommuner med større skoler
- De skolene som legges ned har i hovedsak færre enn 100 elever. Skolene som har blitt nedlagt de siste ti årene hadde i gjennomsnitt 77 elever det siste driftsåret. Mer enn halvparten av de nedlagte skolene hadde mindre enn 50 elever siste driftsår
- Til sammenligning hadde de nye skolene i gjennomsnitt 126 elever første året de var i drift

3.2 Langsiktighet og bærekraft

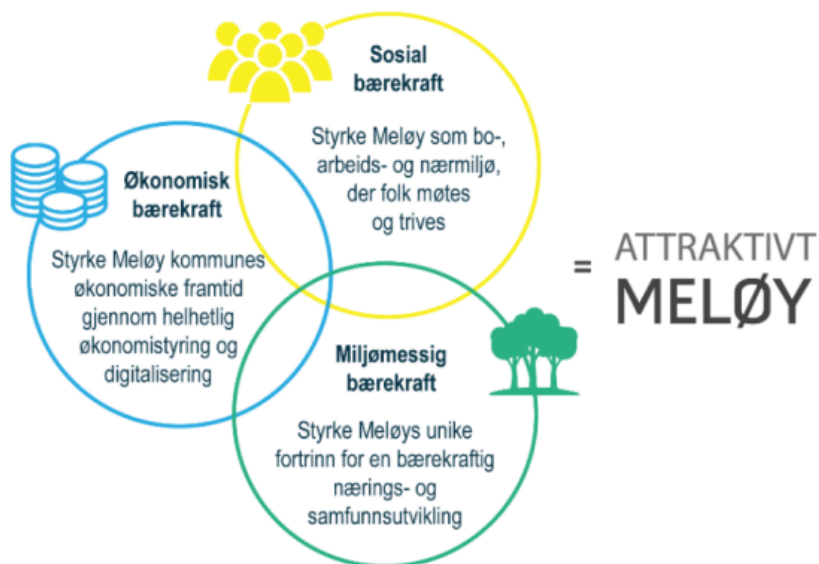
Offentlig sektor står overfor utfordringer knyttet til demografi og reduserte økonomiske rammer. Langsiktig, strategisk styring med utgangspunkt i overordnede planer er derfor stadig viktigere. Den nasjonale forventningen til regional og kommunal planlegging er at denne skal bygge på FNs 17 bærekraftsmål.⁶ Disse ligger til grunn i vurderinger av hvordan Meløy kommune skal nå målene om å utvikle en skole med både høy kvalitet og økonomisk bærekraft.

⁵ <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-grunnskole/analyser/2024/farre-og-storre-skoler-enn-for-ti-ar-siden/>

⁶ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonale-forventninger-til-regional-og-kommunal-planlegging-20232027/id2985764/?ch=1>

I klima og energiplan for Meløy kommune står det følgende⁷:

“Bærekraftig utvikling er utvikling som tilfredsstiller dagens behov uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter til å tilfredsstille sine behov. FNs bærekraftsmål ble vedtatt i 2015 og definerer 17 innsatsområder for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene gjennom de tre dimensjonene innen bærekraftig utvikling; økonomi, sosiale forhold og miljø.”

Økonomisk bærekraft:

Vi mener at økonomisk bærekraft ikke kan oppnås uten å sikre høy kvalitet i skolen, da skolens kvalitet over tid påvirker etterspørselen etter andre kommunale tjenester som helse og sosialhjelp, samt kommunens skatteinntekter og arbeidsmarked.

Samtidig vil ikke god kvalitet kunne opprettholdes uten en at skolen over tid har tilstrekkelige økonomiske rammer til å foreta nødvendige investeringer og til å tilpasse driften slik at den imøtekommer elevenes behov og nye nasjonale føringer og lovkrav.

Den økonomiske bærekraften i skolen må vurderes med utgangspunkt i kommunens økonomiske bærekraft, som er begrenset, siden vi bruker mer penger enn vi har, og er innmeldt på ROBEK.

⁷ [Klima- og energiplan \(meloy.kommune.no\)](https://www.meloy.kommune.no/klima-og-energiplan)

Sosial bærekraft:

Et sosialt bærekraftig samfunn forutsetter at vi lykkes med å utvikle større og mindre tettsteder og spredtbygde strøk, slik at det er godt å bo, leve og arbeide der.

En viktig faktor fremover vil være å tilpasse skoledriften til den demografiske utviklingen. Når barnetallet går ned, vil det være nødvendig å gjøre endringer som vil sikre kvalitet og bærekraftig økonomi nå og i fremtiden.⁸

Samlokalisering av skoler kan gjøre dem mer attraktive, og dermed bidra til utvikling av gode og stabile læringsmiljø for elevene og gode profesjonsfelleskap for de ansatte.

3.3 Bygg- forvaltning og vedlikehold og klimabelastning

Bygg- forvaltning og vedlikehold bidrar til store utslipp både lokalt og globalt, og driften av bygninger har et høyt energiforbruk. For å redusere energiforbruk og materialbruk, og dermed klima- og miljøbelastningen, bør Meløy kommune øke arealeffektiviteten i sine bygg. Strukturtiltak for skoler bør inkludere vurderinger fra et klimaperspektiv:

- Rehabiliterer fremfor å bygge nytt:
Utslippene ved rehabilitering utgjør opptil halvparten av utslippene ved nybygging.
- Økt arealutnyttelse:
Effektivt for å redusere både energibruk og materialbruk til vedlikehold.
- Planlegging for flerbruk og sambruk:
Ved rehabilitering eller nybygg bør kommunen planlegge for flerbruk og sambruk, og økt arealeffektivitet.
- Ombrukskartlegging:
Fra 2023 er det lovpålagt krav om ombrukskartlegging ved de fleste rehabiliterings- og riveprosjekter, og frigjort bygningsmasse som blir solgt, kan bli revet for å bygge ny virksomhet.⁹

Disse tiltakene kan samlet sett bidra til en betydelig reduksjon i Meløy kommunes klima- og miljøbelastning.

⁸ [VEDLEGG TIL HØRING: lokalisering av undomstrinn og etablering av barnehage på kalstad \(kragero.kommune.no\)](#)

⁹ [§ 9-7. Kartlegging av farlig avfall, bygningsfraksjoner som må fjernes og materialer som er egnet for ombruk. Krav til rapportering - Direktoratet for byggkvalitet \(dibk.no\)](#)

Langsiktighet:

Langsiktighet handler om forutsigbarhet når det gjelder økonomiske rammer, men også å vite hvor en skal gå på skole, hvor arbeidsstedet er og hva oppgavene vil være. Dette gjelder for elever, foresatte, lærere, ledere og administrativ skoleeier.

Forutsigbarhet er også en forutsetning for å ha kapasitet til å videreføre skoleutvikling i alle ledd i skoleorganisasjonen over tid. I et langtidsperspektiv er det behov for en avklaring når det kommer til skolestruktur i Meløy, slik at fokuset fremover kan rettes mot kvalitet i skolen, profesjonsutvikling og elevenes læring.

3.4 Historiske elevtall og elevtallsutvikling

Det er en kjent utfordring for Meløy kommune at befolkningens alderssammensetning er i endring. Antall barnefødsler i Meløy har vært synkende gjennom lang tid. Det totale befolkningstallet i kommunen går ned, antall eldre blir flere og de unge blir færre. Denne trenden er ikke Meløy alene om, dette skjer i mange distrikts kommuner. Driften må tilpasses disse demografiske endringene, slik at det skapes gode samfunn for menneskene som bor her også fremover.

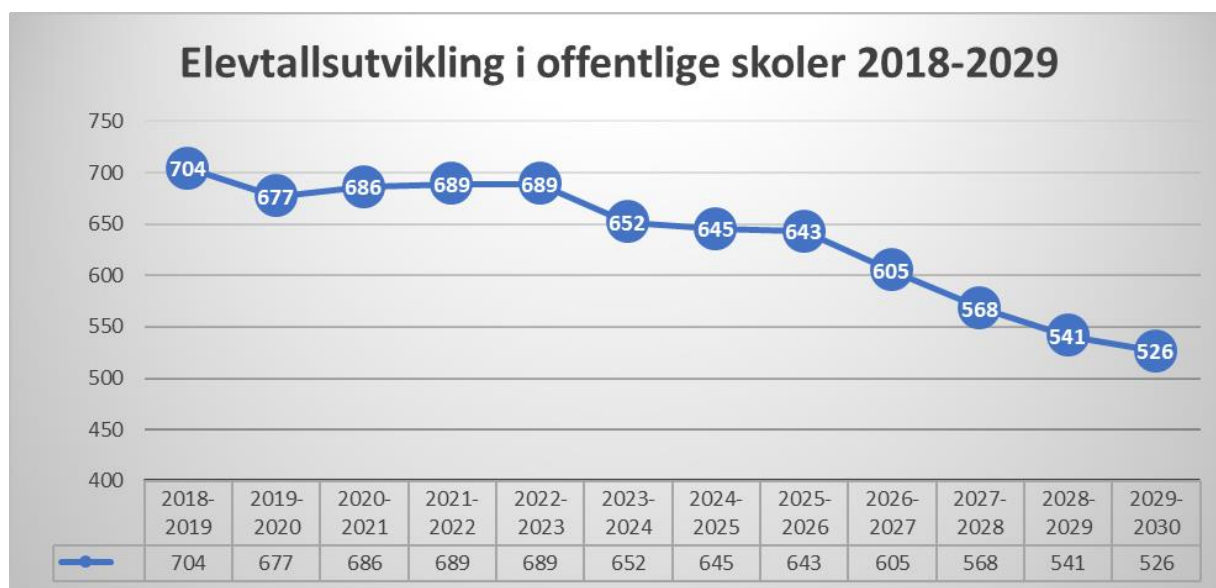
Elevtallsutvikling Meløy - historikk

	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023
Reipå	51	53	62	67	137	144*	73	70	62	64	64
Spildra	119	128	127	121	-	-	-	159	160	164	161
Ørnes	153	124	117	110	109	106	107	114	119	106	113
Glomfjord	147	144	146	146	139	143	157	143	145	142	147
Halsa	73	79	74	64	58	61	58	63	60	64	71
Enga	179	164	157	144	148	141	139	114	123	117	117
Meløya	23	18	17	22	34	35	26	9	11	13	11
Bolga	16	11	15	13	9	10	8	5	6	6	5
Meløy Totalt	837	794	775	751	755	756	704	677	686	689	689

Som tabellene over viser har elevtallet i Meløy vært synkende siden 2012, det var da 837 elever i grunnskolene, mens det i 2022 var 689 elever. Prognoser viser at elevtallet vil fortsette å synke i årene som kommer.

Tallene for Reipå skole viser at skolen lå stabilt på ca. 60 elever disse årene. I 2016-2018 var halvparten av elevene på Spildra skole på Reipå, siden Spildra skole var under renovasjon og utbygging, derfor er tallene høyere her.

Elevtallsutvikling i offentlig skole fremover

Kilde: Visma barnehage og Visma skole 15.1.24 Privatskolen er ikke tatt med i denne tabellen.

Antall elever pr klassetrinn i Meløy samlet de neste årene ut fra tall fra Visma skole og tall fra barnehagene:

I tabellene under er alle tallene hentet i Visma skole og Visma barnehage 15.1.2024, dette er levende tall som forandrer seg underveis, men de gir oss et bilde av antall elever i skolene i årene fremover.

Elevprognoser for den enkelte skole fremover:

Offentlige skoler	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030
Reipå skole	57	49	46	42	38	32	33
Spildra skole	152	141	134	130	116	104	109
Ørnes skole	102	112	108	102	93	95	85
Glomfjord skole	130	127	131	118	120	117	112
Halsa skole	71	66	58	44	42	35	32
Enga skole	120	129	143	148	137	136	130
Meløy oppvekstsenter	12	12	14	13	14	15	18
Bolga oppvekstsenter	7	9	9	8	8	7	7
Sum	651	645	643	605	568	541	526
privat skole							
EnSpire skole	103	103	92	90	82	74	71
EnSpire skole har i 2024 4 elever fra Inndyr, 17 elever fra Ørnes, 56 elever fra Neverdal og 26 elever fra Glomfjord.							
Totalt	754	748	735	695	650	615	597

Tall fra Visma skole og Visma barnehage, de som har plass og står på venteliste pr.15.1.24. I denne tabellen er det ikke tatt hensyn til at det kan være et lite antall barn som ikke går i barnehage, disse har vi ikke oversikt over. Barn fra Neverdal er lagt inn på EnSpire, denne skolen er ikke tatt med i beregning av elevtall i offentlig skole, men er lagt som en egen linje. Det kan også være flere eller færre elever fra andre skoler som går der. Tallene merket med grått er tall fra barnehagene.

Som tabellene over viser har antall elever i den offentlige skolen gått ned fra 704 elever i 2018 til 651 elever i år, og det forventes at det forsetter ned til 526 i 2029. Det gir en nedgang på 178 elever, 25,3%.

Med elevene i privatskolen vil elevtallet gå ned fra 754 elever i år, til 597 elever i 2029, dette gir en nedgang i antall elever på 20,8 %. Totalt i kommunen er nedgangen på 157 elever.

Fra 2012 har antall elever gått ned fra 837 elever, sett opp mot 2029, gir det en nedgang på 240 elever, 28,7 % nedgang på 17 år.

Tallene for Reipå skole viser en forventet nedgang fra 57 elever i 2024, til 33 elever i 2030, dette tilsvarer en nedgang på 42 %.

Av barna som går i skolene og barnehagene i dag, som er grunnlag for prognosen, er det også med en del flyktningbarn som er med å holde tallene høyere. Det er i dag 26 barn i skolene, kommer 2 til i nærmeste fremtid, og 6 barn i barnehagene, 3 venter på plass. Siden kommunestyret nå har vedtatt at kommune skal ta imot færre flytninger, vil flyktningbarn ikke få like stor innvirkning på elevtallene fremover.

I SSB sin prognose for tallet på innbyggere i alderen 6-15 år anslås det at det vil reduseres fra ca. 750 i 2023 til 650 i 2028, og til 550 frem mot 2040.¹⁰

For innbyggere i aldersgruppen 6-15 år er rammetilskuddet på ca. 140.590 kr pr innbygger. Det betyr en nedgang i inntekter på 14 millioner kroner frem mot 2029 for denne aldersgruppen.

Ut fra tallene i tabellen over, ser vi at vi kommer enda lavere allerede innen 2029, derfor vil dette tallet være høyere. En nedgang på 125 elever i offentlig skole fra 2023 til 2029 gir en nedgang i inntekter for aldersgruppen 6-15 år på 17,5 millioner. I tillegg kommer tapte inntekter og utgifter til privatskolen.

Det er viktig å huske at dette tilskuddet ikke bare skal dekke utgifter til skole, men også andre kommunale tjenester innbyggere i denne aldersgruppen trenger. Dette er tjenester som lege, helsesykepleier, psykolog, kulturskole o.l.

Dette kommer i tillegg til de 23 millionene Oppvekst fra før har i omstillingsbehov i 2024.

I samme tid som elevgrunnlaget går ned, og dermed rammeoverføringene, har vi ikke klart å redusere driften tilsvarende for å harmonere overføringsinntektene med kostnadsnivået.

To av de største kostnadsdriverne i oppvekst er desentralisert struktur og høyt nivå av spesialundervisning. Sammenlignet med andre kommuner i KOSTRA-gruppen Meløy tilhører, har vi en lite effektiv og kostbar drift av grunnskole i dag. Prognosene fremover viser at de demografiske endringene vil medføre behov for å årlig redusere utgiftene i forhold til kommunale tjenester til aldersgruppen 0-15 år.

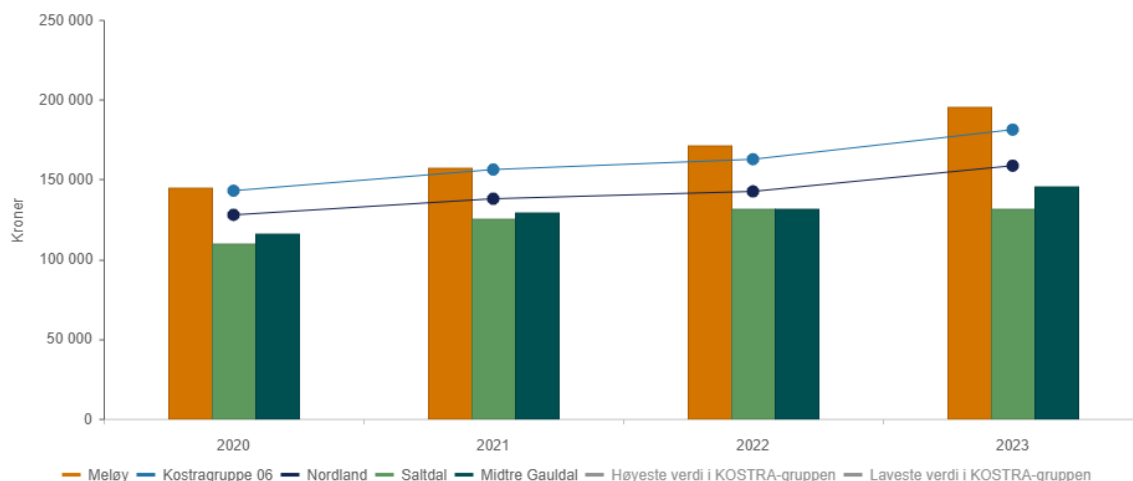
¹⁰ [2023_meloy_kostras_ks-k_11-23.pdf](#)

4.0 Økonomi

4.1 Netto driftsutgifter

Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år

***) Graf er justert med utgiftsbehov

Figuren over viser netto driftsutgifter til grunnskolene¹¹. Her ser vi at netto driftsutgifter pr innbygger 6-15 år i Meløy har vokst som gjennomsnittet i Nordland fra 2020-2023. I 2020 brukte Meløy 11,6 millioner mer enn gjennomsnittet i Nordland på skole. I 2023 brukte man 23,9 millioner mer. Det er en produktivitetsforverring på 12,3 millioner på 3 år.

En av forklaringen på denne produktivitetsforverringen er at barnetallet i Meløy er redusert de siste årene.

I 2012 var det 837 innbyggere i aldersgruppen 6-15 år i Meløy. I 2023 er det 754. Når barnetallet reduseres med 83 barn i grunnskolen, og det i tillegg er 103 barn som går på privatskolen, uten at det reduseres tilsvarende i ressursbruken i de offentlige skolene, så øker enhetskostnadene. På inntektssiden betyr det også et tapt rammetilskudd på ca. 11,6 millioner kroner, og tapte inntekter knyttet til privatskolen på ca. 7,5 millioner. Som vist tidligere viser prognosene at barnetallet vil fortsette å skje de neste årene, noe som da også vil gi ytterligere svekkelser på inntektssiden.

¹¹ [KOSTRA og nøkkeltall 2023 \(framsikt.net\)](https://framsikt.net/)

Meløy kommune ligger høyest i utvalget med henhold til nettoutgifter pr. innbygger i aldersgruppe 6 – 15 år i sammenligningsgruppa. Lavest ligger Saltdal.

Nettoutgiften til grunnskole vil normalt være avhengig av følgende elementer:

- Skolestruktur/antall skoler/gjennomsnittlig skolestørrelse
- Gruppestørrelse/antall elever i gruppene, lærertetthet pr elev
- Lærenes ansiennitet, dvs. lønnsnivå og utdanningsnivå
- Andel elever som mottar spesialundervisning
- Forbruksmateriell og inventar / utstyr

Kommunens skolestruktur og gruppestørrelser påvirker utgiftsnivået. Normalt er det en nær sammenheng mellom ressursinnsats pr elev og antall elever pr skole. Erfaringsmessig vil få elever pr skole gjøre det vanskelig å få et rasjonelt elevtall pr årstrinn/gruppe.

Erfaringer viser at små skoler oftere er dyrere å drive enn store skoler, nettopp som følge av begrensningen i å kunne få til kostnadseffektive inndelinger av elevene i undervisningsgrupper og gjennom det få en best mulig bruk av lærerressursene i et økonomisk perspektiv.

Tabellene over viser at alle kommunene det sammenlignes med, har en mer effektiv drift av grunnskole enn Meløy kommune. Dette viser at Meløy bør ha et økonomisk handlingsrom dersom driften omstilles. En stor skole vil ha mulighet for en bemanning med færre lærerårstimer pr elev, enn hva man får til på en liten skole, dette på grunn av klassestørrelser/gruppestørrelser.

Meløy kommune bruker mer ressurser til grunnskole enn beregnet utgiftsbehov ifølge KOSTRA tallene. Utgiftene er i utakt med den demografiske utviklingen, og de statlige overføringene. Mange små skoler krever mer ressursen enn Meløy kommune har råd til. Bærekraftig økonomi og tilpasset ressursbruk innen grunnskole, kan oppnås gjennom større klasser og færre skoler. Det jobbes også med innføring av en ny ressursfordelingsmodell, som skal sikre at skolene har ressurser i tråd med lovverket, men også en lik fordeling av ressurser mellom skolene.

4.2 Offentlig skole og private skoler

Når Meløy kommune vedtok forrige strukturendring i Meløy i 2015, skulle Neverdal skole slås sammen med Spildra skole. EnSpire skole ble da opprettet i Neverdal.

Elever fra alle skolene i Meløy kan velge å søke seg til den private skolen i Neverdal. Det belyses derfor her, hvilke økonomiske konsekvenser det vil medføre for kommunen, dersom flere elever søker seg til private alternativer.

Vi har i dag 1 privatskole i Meløy kommune, det er EnSpire Neverdal skole, som i år har 103 elever. Av disse kommer 26 elever fra Glomfjord, 56 fra Neverdal og 17 fra Ørnes. De har også 4 elever fra Inndyr.

Vi har i dag følgende utgifter til privatskolen:

Statstilskuddet til friskoler utgjør 85 % av vanlige driftsutgifter pr elev i den offentlige skolen. Tilskuddssatsene settes årlig gjennom statsbudsjettet. Private grunnskoler kan kreve foreldrebetaling, men summen av foreldrebetaling og statstilskudd kan ikke overstige driftsutgiftene tilsvarende kommunale skoler.

Friskoler påvirker kommunens inntekter gjennom trekkordningen i inntektssystemet. Trekkordningen gjør at kommunen trekkes et beløp pr elev for de elevene som kommunen ikke gir skoletjenester til. Summen at trekkene fra kommunene fordeles så ut igjen til landets kommuner etter kommunenes andel av beregnet utgiftsbehov. Det er egne trekksetter for ulike skolekategorier.

Fra inntektene til Meløy kommune i statsbudsjettet for 2024, trekkes det en sum på 121.700 kroner pr. elev i privat skole. Beregninger i statsbudsjettet baserer seg på antall elever pr 1.10 året før, som i 2022 var 89 elever på EnSpire skole.

Det medfører at kommunen får et trekk i inntekter på ca. 11 millioner. Summen av beløpene som er trukket inn på landsbasis fordeles ut igjen til alle kommunene, og Meløy sin andel er ca. 4.6 millioner. I sum betyr det for Meløy, at inntektene for kommunen er redusert med 6.3 millioner som en følge av den private skolen. I tillegg til dette betaler kommune for spesialundervisningen og skoleskyss ved privatskolen. I 2023 utgjorde spesialundervisning 4.86 millioner, og utgifter til skoleskyss rundt 630.000 kr. Når det gjelder utgiftene til spesialundervisning er det viktig å påpeke at elevene vil ha rett til spesialundervisning uavhengig av hvilken skole de går på.

Dersom nye strukturendringer i Meløyskolene medfører etablering av nye friskoler, eller at elever søker seg til den etablerte friskolen vi har, vil det medføre ytterligere tap av inntekter til kommunen. Dette er det vanskelig å forutsi. Etablering av friskoler/privatskoler reguleres ikke av kommunen. Det er utdanningsdirektoratet som behandler søknader og avgjør disse. Kunnskapsdepartementet er høringsinstans, og kommunen har mulighet til å uttale seg i saken.

5.0 Skolebygg og forvaltning

5.1 Universell utforming

Virksomhetens lokaler og uteområder skal fremme helse, trivsel, lek og læring for alle barna. Lokalene og uteområdene må utformes og tilrettelegges på en slik måte at de kan brukes av alle elever og barn, uavhengig av funksjonsevne.¹²

For skolens uteområde stilles det krav til tilgjengelighet til uteområdene og et aktivitetstilbud ute, som for eksempel tilpassede lekeapparater.

FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities - CRPD) ble vedtatt av FNs generalforsamling i 2006 og trådte i kraft i 2008. Konvensjonens hovedmålet er å sikre at personer med funksjonsnedsettelse får oppfylt sine menneskerettigheter. Norske myndigheter har vært forpliktet til å følge konvensjonen siden Norge ratifiserte den i 2013.¹³

FN har vedtatt egne konvensjoner om oppfyllelse av menneskerettighetene for barn. CRPD pålegger statene, i art. 7, å ha et særlig blikk på ivaretagelsen av menneskerettighetene for barn med funksjonsnedsettelse, slik disse er nedfelt både i FNs barnekonvensjon og CRPD. Barn med funksjonsnedsettelse skal få oppfylt sine rettigheter etter barnekonvensjonen på lik linje med andre barn.¹⁴

Opplæringsloven fastslår at all form for diskriminering skal bekjempes. FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) artikkel 24, "Utdanning", understreker at alle elever skal ha lik tilgang til god, gratis og inkluderende utdanning i sitt nærmiljø. FN-komiteen som overvåker konvensjonen, har utdypet retten til inkluderende utdanning i General Comments no. 4 (2016) (FN-sambandet, 2019).

Universell utforming betyr at tilgjengeligheten for personer med nedsatt funksjonsevne i størst mulig grad ivaretas gjennom tiltak innlemmet i produktutforming, arkitektur, planlegging og tjenesteyting. En funksjonshemming kan være synshemming, hørselshemming, fysisk eller psykisk utviklingshemming, eller en skjult funksjonshemming som astma, allergi, diabetes osv.

¹² [Helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger \(1\).pdf](#)

¹³ [CRPD – Veiledning til FN konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne | Bufdir](#)

5.2 Arealkrav

Ved beregning av maksimalt elevtall i et undervisningsrom bør hele læringsarealet som klassen eller elevgruppen disponerer, tas i betraktning. Det er også viktig å vurdere rommenes utforming, innhold og ventilasjonsforhold. Læringsarealet skal tilpasses for varierte arbeidsformer og nødvendig utstyr.

Når en klasse eller elevgruppe har tilgang til tilleggsarealer som grupperom eller formidlingsrom i nærheten av hovedrommet, skal klasserommet planlegges med en arealnorm på minimum 2 m² per elev.

Hvis inn klimaet er tilfredsstillende og aktiviteten er tilpasset, kan elevtallet i spesifikke rom som formidlingsrom og auditorier overstige denne normen. Hvis klassen eller elevgruppen ikke har tilleggsarealer i nærheten, bør hovedrommet være større, helst opp mot 2,5 m² per elev. Arealet for ansatte kommer i tillegg til denne normen, det beregnes 6 m² for lærer i klasserommet.¹⁵

Spesialiserte læringsarealer er rom som er innredet med tanke på andre aktiviteter enn de det er lagt til rette for i klasserommet eller hovedrommet til en klasse eller elevgruppe, og som disponeres av flere klasser/elevgrupper. Eksempel på slike rom er rom til naturfag, musikk, kroppsøving, kunst og håndverk og mat og helse.

5.3 Uteareal

Forskriften om helse og miljø i barnehager og skoler stiller krav til utformingen av uteområder. Kravet til helsefremmende uteområder forutsetter at uteområdet har en viss størrelse for å få plass til kvaliteter i utformingen, som naturelementer, variert terreng mv. for å sikre mangfoldig bruk og forhindre slitasje.

Det foreligger generelle anbefalinger om minimum nettoareal per elev på 50 m² justert etter skolestørrelse og beliggenhet (IS-1130 helsedirektoratet)¹⁶.

God utforming av uteområdene kan bidra til å motvirke inaktivitet og stillesitting og dermed også til å bedre barns og elevers helse. Siden barnehager og skoler er arenaer som treffer de fleste barn og unge kan gode uteområder bidra til å redusere sosial ulikhet i helse.

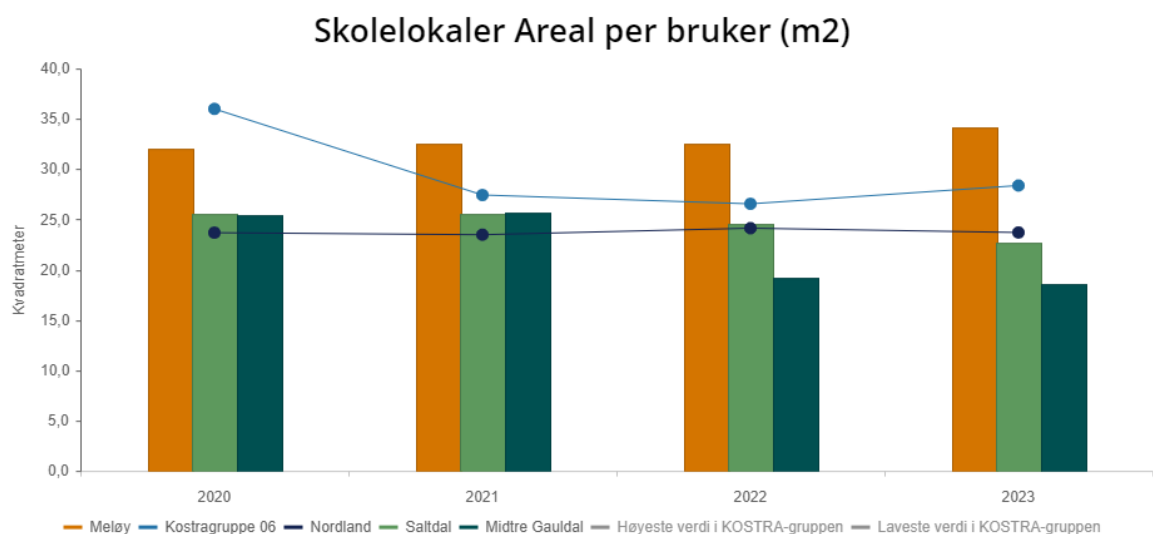
¹⁵ [Helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger \(1\).pdf](#)

¹⁶ [Rapportmal \(helsedirektoratet.no\)](#)

Utearealene skal:

- gi rom for utøvelse av allsidig fysisk aktivitet
- gi rom for ulike typer sosial aktivitet
- gi trygghet og være trivselsskapende
- gi mulighet for endringer av det fysiske miljøet
- gi rom for å tilegne seg ny kunnskap og utøve virkelighetsnær læring
- gi rom for spenning og uforutsigbarhet og skape lokalt identitet

5.4 Arealutnyttelse i skolene

	2020	2021	2022	2023
Meløy	32,1	32,5	32,5	34,1
Kostragruppe 06	36,0	27,4	26,6	28,4
Nordland	23,7	23,5	24,1	23,7
Saltdal	25,6	25,5	24,5	22,6
Midtre Gauldal	25,4	25,7	19,2	18,6

Teoretisk kvadratmeter pris på kr 850,- er det som TEK17 anbefaler brukt og er den prisen som er nødvendig for å unngå nedstengninger av skolebygg over tid. Det er et faktum at kommunen bruker ca.160 kr mindre per m2 per år til FDV enn det man burde for å holde skolebyggene vedlike, slik at man unngår vedlikeholdsetterslep.

Det bør vurderes om det fremover er mulig å redusere areal til skolebygg med i størrelsesorden m2, tilsvarende 20-30% av det som benyttes i dag. Dette vil kunne gi betydelige økonomiske besparelser innen bygningsdrift, anslagsvis ca. 3-4,5 millioner per år, gitt antall kroner brukt per m2 i 2024. En slik innsparing er ikke mulig uten at skolestrukturen endres og at skoler/skolebygg legges ned helt eller delvis, slik at ubenyttet areal kan selges eller rives.

5.5 Vedlikeholdsetterslep, modernisering og hovedombyggingskostnader

Bygningsmassen krever daglig forvaltning, drift og vedlikehold, og det er også nødvendig å skifte ut større bygningsdeler som tak, vegger og tekniske anlegg etter endt levetid. Uten prioritering av disse tiltakene, vil det oppstå betydelig vedlikeholdsetterslep og et økende behov for modernisering.

Eldre bygninger må oppgraderes til dagens standard for å kunne brukes effektivt. Uten avsatte midler til dette formålet, må Meløy kommune vurdere avhending av bygningene gjennom salg eller rivning. Brukerne av bygningene vil merke nedsatt funksjon, og det vil oppstå hyppigere skader når slidedeler ikke skiftes ut etter forventet levetid. Forringede bygninger vil også redusere skolenes evne til å gjennomføre undervisning i tråd med dagens pedagogiske normer.

5.6 Vedlikeholdsbehov ved skolene

I denne saken er det sentralt å vurdere vedlikeholdsbehovet ved Reipå skole dersom den skal gjenåpnes. Skolen er fra 1972 og ble påbygd i 1983. Skolen har et stort og fint uteområde med nær tilgang til naturen rundt. Siden skolen begynner å bli gammel, er det behov for oppgradering og vedlikehold. Parallelt med høringsprosessen, vil samfunn arbeide med å kartlegge hva som må utbedres dersom skolen skal gjenåpnes, det er et vedlikeholdsetterslep som allerede er kjent, men det må kostnadsberegnes.

Spildra skole er en ny og moderne skole som ble åpnet 12.mars 2019. Skolen har store, fine klasserom, mange delingsrom og grupperom. Det er også flere spesialrom, som realfagsrom, tekstil, sløyd, keramikrom, musikkrom, skolekjøkken og et stort fint Amfi som hele skolen kan samles i.

På grunn av større elevtall etter midlertidig sammenslåing med Reipå skole, benyttes gamle Spildra barnehage, som ligger rett ved skolen, i dag til SFO. Denne bygningen er eldre, og det vil bli kartlagt hva som må gjøres av vedlikehold her dersom sammenslåingen blir varig. Elevtallet ved Reipå/Spildra går gradvis ned, men det vil være behov for å bruke denne bygningen til SFO noen år fremover. Tegninger av begge skolene ligger som vedlegg 4 til denne saken.

5.7 Bruk av ledig areal fremover

Dersom Reipå skole legges ned må ta tas stilling til hva som skal skje med bygningene som huser skolen i dag. Det må vurderes om Meløy kommune har annen aktivitet som kan tas inn i bygningene, eller om de kan selges til andre. Kommunen har i dag utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold av Reipå skole på 1.6 MNOK.

Det er belyst i kapittel 5.4 at det er store arealer tilgjengelig til skoledrift i Meløy. For å få en bærekraftig løsning for skole fremover, er det nødvendig å få ned dette arealet. Ved nybygg av skoler i Norge i dag, beregnes det 12-15 m² pr elev, mot 34 m² som vi har i dag.

I denne høringen om Reipå skole vil det åpnes for innspill til hva bygningene skal brukes til dersom skolen legges ned. Disse innspillene vil bli bruke i en eventuell egen utredning av fremtidig bruk bygningene.

6.0 Undervisningspersonalet

Gode lærere er den enkeltfaktoren som har størst betydning for elevenes læringsutbytte i skolen. For å kunne tilby tilpasset opplæring til alle elever er det avgjørende med tilstrekkelig kompetanse på alle skoler.

Flere forskere påpeker at dette kan være spesielt utfordrende i små skoler med få lærere. Nye nasjonale krav til lærerutdanning krever økte ressurser i skolene, noe som kan være vanskelig å oppnå i kommuner med mange små skoler. Utfordringen med å rekruttere lærere til små skoler skyldes sannsynligvis skolens beliggenhet mer enn størrelsen på skolen. Små skoler i avsidesliggende områder er derfor mer sårbare enn små skoler i mer sentrale strøk.

Rekruttering av skoleledere, pedagoger og fagarbeidere er avgjørende for å sikre fremtidig kvalitet og faglig utvikling av skolene. Moderne skoleanlegg med fremtidsrettede løsninger og et sterkt fagmiljø er viktige faktorer for å tiltrekke seg kompetent arbeidskraft.

6.1 Lærernorm, lærertetthet og gruppestørrelser

Fra og med skoleåret 2019-20 ble normen for lærertetthet i ordinær undervisning (basert på gruppestørrelse 2) innført¹⁷. Det framgår av vedtaket i Stortinget at lærertetthetsnormen skal være på skole og på hovedtrinn. Lærernormen er en indikator som sier noe om antall elever per lærer i ordinær undervisning. Ressurser til spesialundervisning og undervisning i særskilt norsk regnes ikke med.

Fra høsten 2019 er lærernormen 15 elever på 1.- 4. trinn, 20 elever på 5.-7. trinn og 8.-10. trinn. I Meløy ligger alle skoler og alle hovedtrinn lavere enn lærernormen for skoleåret 2023-2024. Det vil si vel innafor normen. Det er relativt høy lærertetthet på under 10 elever pr lærer i alle hovedtrinnene i Meløy.

Normen for lærertetthet må ikke forveksles med klassesdelingstallet, som ble opphevet 2003, men forstås som et gjennomsnitt på hovedtrinnsnivå.

6.2 Rekruttering av fagkompetanse

I rapporten “Rekruttering av lærere ved norske skoler” kommer det frem at små skoler sliter mest med å få tak i lærere. Rundt 40 prosent av grunnskolene melder om store rekrutteringsutfordringer. De største skolene har langt mindre problemer.¹⁸ Problemene med rekruttering er størst i Nordland, Troms og Finnmark.

Halvparten av grunnskolerektorene i Nordland sier de har store problemer med å få tak i lærere. Tilgangen på lærere er vanskeligst for grunnskolen og særlig 1.- 4. trinn. Det er særlig i skoler utenfor tettsted eller kommunesentrum, skoler som er langt unna kollektivtilbud og skoler som etterspør spesiell kompetanse, som sliter med å få tak i lærere med rett fagkompetanse.

Mens rundt 40 prosent av skolene med under 100 elever har store vansker med å få fatt i lærere, gjelder det under ti prosent av skolene med over 500 elever. Samme mønster ser man etter størrelsen på kommunen. 40 prosent av skolene som ligger i kommuner med under 5000 innbyggere har store vansker med å få tak i lærere.

I Meløy merkes dette godt allerede i dag. Vi har færre søkere til lærerstillingene som lyses ut enn før, og vi kommer i konkurranse med kommunene rundt oss, også Bodø som har større skoler og større lærerfellesskap enn vi kan tilby. Det er også færre ungdommer fra vårt distrikt som søker seg til lærerutdanningene. Dette ser vi igjen i tallene for hvor mange

¹⁷ [En+vurdering+av+skolestrukturen+i+Fauske+kommune+og+innføring+av+kretsgrenser.pdf \(custompublish.com\)](#)

¹⁸ [SOF-Rapport-4-23-006-.pdf \(ks.no\)](#)

lærere vi har med godkjent undervisningskompetanse, i dag har Meløy 14 % lærere uten godkjent utdanning. Målet er at alle lærere skal ha godkjent utdanning, og at alle skolene har lærere med godkjent fagkompetanse.

Meløy kommune er med i satsningen LæreriNord ved Nord universitet.

Dette er en rekrutteringssatsing ved Nord universitet som skal få flere til å velge barnehage- og grunnskolelærerutdanning, for å sikre at kommunene i Nordland og Trøndelag får kvalifiserte lærere i barnehager og skoler.

Nord universitet samarbeider med kommuner og skoleaktører om å arrangere rekrutteringsmøter der aktuelle søkere får informasjon og veiledning om studietilbudene som finnes for å bli lærer i barnehage og skole. Kommunene informerer om sine behov og støtteordninger. Målgruppen er elever ved videregående skoler i Nordland og Trøndelag og voksne som jobber og bor i de aktuelle kommunene, der noen ikke har høyere utdanning og andre har begynt på et studium. I etterkant av rekrutteringsmøtene blir deltakerne fulgt opp med veiledning for å søke på en av lærerutdanningene.¹⁹

For Reipå skole var utfordringene med rekruttering av fagkompetanse en viktig faktor i forbindelse med at skolen ble midlertidig stengt og at elevene ble flyttet til Spildra skole høsten 2023.

6.3 Kompetansekrav til undervisningspersonalet

I 2017 ble kravet om at undervisningspersonalet må ha relevant kompetanse i de fagene de underviser i, forsterket. Kravet er videreført og konkretisert i §§ 17-3 og 17-4 i forskrift til ny opplæringsloven.

For å undervise i norsk, samisk, norsk tegnspråk, matematikk eller engelsk på barnetrinnet kreves det at lærer har minst 30 studiepoeng som er relevante for faget.

For å undervise i norsk, samisk, norsk tegnspråk, matematikk eller engelsk på ungdomstrinnet kreves det at lærer har minst 60 studiepoeng som er relevante for faget.

For å undervise i andre fag på ungdomstrinnet kreves det minst 30 studiepoeng som er relevante for faget. Dette gjelder imidlertid ikke for valgfagene, utdanningsvalg og arbeidslivsfag.

Fra høsten 2017 ble grunnskolelærerutdanningen en femårig masterutdanning. Den ene utdanningen retter seg mot 1.-7. trinn med vekt på begynneropplæring, mens den andre retter seg mot 5.-10. trinn. Studenter i grunnskolelærerutdanningen, GLU 1.-7. trinn, vil

¹⁹ [LæreriNord - sammen for å rekruttere lærere](#)

normalt ha tre til fire undervisningsfag. Alle studenter må ha minst 30 studiepoeng i norsk og matematikk. Studenter i GLU 5.-10. trinn vil normalt ha to til tre undervisningsfag, og studentene må ha minst 60 studiepoeng i norsk og matematikk I og II. Undervisningsfag III er normalt på 30 studiepoeng.

Med dette kan man si at allmennlærerens tid er forbi. Studentene vil i framtiden uteksamineres med masterfordypning i enten begynneropplæring, et undervisningsfag eller i pedagogikk/spesial-pedagogikk.

6.4 Alderssammensetning lærere

I 2023 var det 133 faste lærerstillinger knyttet til skolene i Meløy. (Dette må ikke forveksles med årsverk, da flere ikke har 100 % stillinger) Alderssammensetningen på lærere i Meløyskolene er variert og i 2023 fordelte den seg på følgende måte:

Alder	Prosentvis alle lærere
20-40	39%
41-49	29%
50-59	23%
60 år og eldre	9%

De 9 % som er over 60 år utgjør 12 personer, i løpet av de kommende årene må en regne med at flere av disse går av med pensjon. Det er ansatte med høy utdanning og lang ansiennitet.

Meløy kommune har 86,1 % av lærere med godkjent utdanning, det betyr at vi har 13,9 % som ikke har godkjent utdanning, det vil si ca. 18 lærere.

Det betyr at vi i løpet av de kommende årene mangler 30 lærere med godkjent utdanning når de som går av med pensjon går ut, hvis vi holder oss på samme nivå videre fremover.

Det er allerede utfordrerne å rekruttere lærere med godkjent utdanning, og vil sannsynligvis være det videre fremover. Det viser seg også at små skoler blir mer sårbare når det gjelder å møte kompetansekravene for sine lærere.

Fra våren 2022 uteksamineres det bare lektorer innen lærerutdanningen. Allmennlæreren, som har nærmest alle timer med sin klasse forsvinner, og lærerne får smalere og dypere fagkompetanse. Dette får betydning for hvilke muligheter vi får til å organisere barne- og ungdomsskolene våre fremover, og vil få betydning for hvor mange skoler kommunen kan

ha. Det er sannsynlig at det blir nødvendig å slå sammen skoler for å få utnyttet den lærerkompetansen vi vil ha på en best mulig måte.

Meløy kommune har stått i omstilling og nedbemanning siste året. I skolene har det ikke medført noen oppsigelser av ansatte med godkjent undervisningskompetanse hittil. Noen har måttet endre arbeidssted.

7.0 Pedagogisk kvalitet og nasjonale føringer

I dette kapitlet belyses noen av de nasjonale føringene som påvirker grunnskoledrift i kommunene. Det er nødvendig bakgrunnsinformasjon for å forstå anbefalingene om endring knyttet til skolestruktur i Meløy. Føringene her er lovverk med tilhørende forskrifter som setter krav om kvalitet i skolene, skoleeiers ansvar og det som danner rammene for skoledriften.

7.1 Læreplanverket og opplæringsloven gir mål og rammer²⁰

Læreplanverket og opplæringsloven med forskrifter setter målene og rammene for grunnopplæringen og kvalitetsutvikling i skolen. Kvalitet i skolen handler derfor om i hvilken grad disse målene preger arbeidet og realiseres.

Overordnet del av læreplanverket gir retning for opplæringen i alle fag. Den slår fast at alle fag bidrar til å realisere skolens brede formål. Skolen har både et danningsoppdrag og et utdanningsoppdrag. Oppdragene henger sammen og er gjensidig avhengig av hverandre. Opplæringen skal danne hele mennesket og gi hver og en mulighet til å utvikle sine evner.

²⁰ [Strategi for kvalitetsutvikling i skolen i lys av fagfornyelsen \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/strategi-for-kvalitetsutvikling-i-skolen-i-lys-av-fagfornyelsen/id2642422/)

Figuren viser en illustrasjon av forholdet mellom verdier og prinsipper for opplæringen og grunnskolens fag. Læreplanene i fag bygger på verdiene og prinsippene i overordnet del, og fagene utgjør til sammen en helhet. Skolens brede formål og doble oppdrag må ligge til grunn for arbeidet med kvalitetsutvikling på alle nivåer i opplæringen.

7.2 Mål for Meløyskolene

Kommunen som skoleeier har høye ambisjoner for Meløyskolen. I temaplan synliggjøres det hvordan overordna nasjonale føringer og kommunale planer konkretiseres og spesifiseres, og hvordan oppvekst som område, og den enkelte enhet skal ivareta storting og regjering sine føringer for tjenesteområdet. Planen beskriver satsningsområder som skal utvikle enhetene i oppvekst mot å nå gitte mål.

I temaplan for 2023-2024 er følgende satsningsområder prioritert for grunnskolene:

Digital kompetanse

BTI – Ilag for ongan i Meløy kommune

Meløy- ungt entreprenørskap

Læringsmiljø med søkelys på foreldresamarbeid

Vurdering i skole

Resultatoppfølging

En skolestruktur gjenspeiler ofte tendenser i tankegodset rundt pedagogiske retninger og ideer. I skolestrukturdebatten må en derfor jobbe ut fra det som allerede er kjent (historikk) mot det ukjente.

Det pågår for tiden et stort arbeid med å fornye innholdet i skolen. Fagfornyelsen slår fortsatt fast at grunnleggende ferdigheter som lesing, skriving og regning skal prioriteres. Det elevene og lærlingene lærer skal være relevant. Samfunnet og arbeidslivet endrer seg med ny teknologi, ny kunnskap og nye utfordringer. Vi trenger barn og unge som reflekterer, er kritiske, utforskende og kreative. Elevene skal få mer tid til dybdelæring. Mange av dagens læreplanene har vært for omfattende. For å legge gode rammer for dybdelæring, skal det ikke bare fylles på med nytt innhold, det må gjøres tydelige prioriteringer.

Det innføres tre tverrfaglige tema som skal være en rød tråd i opplæringen; Demokrati og medborgerskap, bærekraftig utvikling og folkehelse og livsmestring. De tverrfaglige temaene må sammen med tidlig innsats, tilpasset opplæring, grunnleggende ferdigheter og dybdelæring være til stede for at Meløy elevene skal kunne nå nasjonale krav.

Målsettingen for Meløyskolen er at den skal være helsefremmende og ivareta hele mennesket i et livslangt læringsperspektiv. Meløyskolen skal være en kunnskapsskole hvor fokuset skal være på trygghet og trivsel for slik å fremme kunnskap og læring. Meløyskolen skal ivareta lærelysten og legge til rette for tilpasset undervisning ut fra den enkeltes behov og muligheter. Meløyskolen skal være en lærende organisasjon som prioriterer skoleutvikling og kompetansebygging. Skolehverdagen skal være preget av klare og tydelig rammer av hva som forventes av den enkelte elev.

For å oppnå gode læringsresultater må det vært gode prosesser i forkant, som krever et inkluderende læringsmiljø ut fra den enkelte elevs forutsetninger. For at disse prosessene skal inneha morgendagens forventninger om kvalitet er det viktig at vi har gode lærere som sikrer læringsmiljøet og ivaretar hele mennesket. Dette krever ressurser som kan være mer til stede i større kompetansemiljøer.

7.3 Innføring av nye læreplaner

Kunnskapsløftet 06 ble i 2020 erstattet av fagfornyelsen – LK20. I Fagfornyelsen er det mer enn noen gang lagt vekt på sammenhenger mellom norsk skoles formålsparagraf, verdigrunnlaget, tverrfaglige tema knyttet til dannelse og livsmestring, grunnleggende ferdigheter som lesing, skriving og regning, og kompetansemålene i den enkelte fagplan. Overordnet del av Fagfornyelsen har status som forskrift til opplæringsloven og innholdet er dermed bindende.²¹

Et av kravene i overordnet del er at undervisningspersonalet skal utvikle seg kollektivt som et såkalt profesjonsfellesskap. Formålet er forklart med at lærere som i fellesskap reflekterer over og vurderer planlegging og gjennomføring av undervisningen, utvikler en rikere forståelse av god pedagogisk praksis.²² På bakgrunn av dette blir det viktig at skolene har et godt og variert spekter av kompetanse i personalgruppene, og at lederne har kapasitet og rom for å drive kvalitetsarbeid og utviklingsarbeid sammen med de ansatte.

Skal vi få gode resultater i skolene våre, krever det inkluderende læringsmiljø ut fra den enkeltes elevs forutsetninger. For å skape slike læringsmiljø i fremtiden trenger vi gode lærere som sikrer læringsmiljøet og ivaretar hele mennesket. Dette krever ressurser som vil være til stede i større kompetansemiljøer.

7.4 Stortingsmelding 6 Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap

Stortingsmelding 6 «Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO»²³ ble behandlet i Stortinget 24.04.20. Meldingen, som blant annet følger opp utvalgsrapportene fra Nordahl og Stoltenberg, legger frem en rekke tiltak for å forberede utdanningssystemet og sikre et godt tilpasset pedagogisk tilbud for alle barn og elever.

Sentrale tiltak som nå er vedtatt handler om å styrke det tverrfaglige samarbeidet, og å sette i gang et varig kompetanseløft på det spesialpedagogiske feltet for ansatte i barnehager, skoler og PPT. Kompetansekravene til personale som skal yte spesialpedagogisk bistand blir skjerpet, slik at de mest sårbare barna/elevene mottar best mulig hjelp og støtte.

²¹ [KS Konsulent \(loten.kommune.no\)](https://ks.konsulent.no/loven.kommune.no)

²² [3.5 Profesjonsfellesskap og skoleutvikling \(udir.no\)](https://3.5.udir.no/profesjonsfellesskap-og-skoleutvikling)

²³ [Sak - stortinget.no](https://sak-stortinget.no)

7.5 Kompetanseløftet for spesialundervisning og inkluderende praksis.

Kompetanseløftet for spesialundervisning og inkluderende praksis²⁴ er en nasjonal satsning som skal bidra til at det er tilstrekkelig kompetanse som er tett på barna og elevene. Kompetanse til å kunne forebygge utenforskap, fange opp utfordringer og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert de som har behov for særskilt tilrettelegging. En viktig føring i kompetanseløftet er at kompetansen skal komme nærmere barnet.

Det er PPT som utarbeider sakkyndige vurderinger, i tillegg skal PPT hjelpe skolen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen bedre til rette for elever med særlige behov.

I forslaget til ny opplæringslov foreslås en utvidelse av PPT's mandat.²⁵ PPT sitt arbeid skal ikke bare rette seg mot den enkelte med særlige behov, men i større grad også mot å hjelpe skolene i den tilrettelagte opplæringen. PPT sine ansattes kompetanse og utenfra blick kan utgjøre et viktig supplement til de ansatte i skolene sin kompetanse, noe som kan komme elevene til gode.

PPT skal bidra i det forebyggende arbeidet og bistå skolene slik at skolene utvikler et godt og inkluderende læringsmiljø og ved å tilpasse opplæringen, skal kunne komme i forkant av utfordringer hos elevene, slik at de kan få et tilfredsstillende utbytte av opplæringen.

Tilpassa opplæring og individuell tilrettelegging, intensiv opplæring, og individuelt tilrettelagt opplæring innføres som nye betegnelser og bestemmelser i loven. Retten til individuelt tilrettelagt opplæring viderefører dagens rett til spesialundervisning, og deles opp i 3 rettigheter.

7.6 Ny opplæringslov

Ny opplæringslov blir innført og vil gjelde fra 1.august 2024. En sentral endring er at skoleeiers ansvar for kvalitetsvurdering innlemmes i lovverket (ny §13-3e). Det fremheves at det er skoleeier som har ansvaret, men at vurderingen skal skje på den enkelte skole. Krav til pedagogisk ledelse og å utvikle pedagogiske læringsfellesskap i alle skoler er en sterk føring i den nye opplæringsloven.

²⁴ [Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis | udir.no](https://www.udir.no/kompetanselofteet-for-spesialpedagogikk-og-inkluderende-praksis)

²⁵ Stette, Øystein (2023) Ny opplæringslov 2024 med forarbeider og lovspeil, Fagbokforlaget

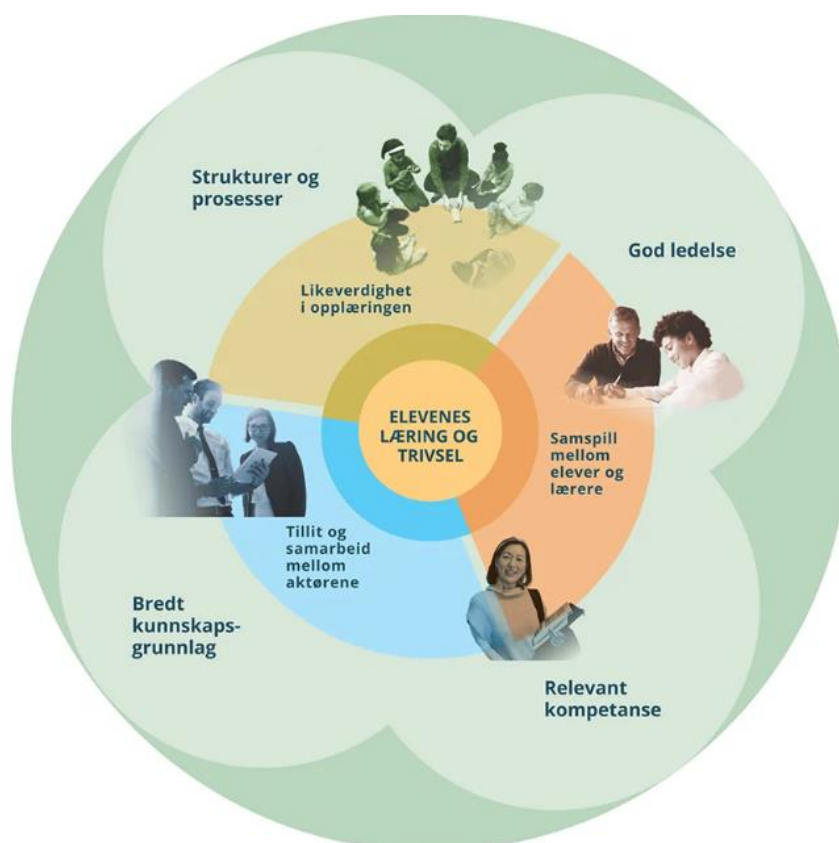
7.7 Kvalitet

I NOU 2023:27 trekkes det frem at det er store forskjeller når det kommer til kompetansen til lærere i skolene i dag. Det er elever som hver dag blir undervist av ansatte uten godkjent lærerutdanning, eller kompetanse for å undervise, og lærerdekningen er ujevnt fordelt utover landet.²⁶

Skal skolene levere god kvalitet i undervisningen er det en forutsetning at skolen har et bredt kunnskapsgrunnlag, med ansatte med den formelle kompetansen som trengs for å endre og utvikle egen undervisningspraksis i fag. I Meløyskolene mangler 14 % av lærerne denne kompetansen.

Lærerens betydning for elevenes læring og sosiale utvikling er et avgjørende premiss for alle målene som settes for skolen og de tiltakene som iverksettes, derfor blir relevant pedagogisk fagkompetanse en svært viktig ressurs for skolene og elevene.²⁷

Kjennetegn på skoler med god kvalitet, er tatt opp i bakgrunnsdokument til den nye læreplanen som trådte i kraft 1. august 2020, «Elevenes læring i fremtidens skole»²⁸

²⁶ [NOU 2023: 27 - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/NOU-2023-27/id766593/?ch=1)

²⁷ [NOU 2023: 1 - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/NOU-2023-1/id766593/?ch=1)

²⁸ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/NOU-2014-7/id766593/?ch=1>

- Elevene deltar aktivt i egen læring og forstår egne læringsprosesser
- Elevene deltar i kommunikasjon og samarbeid
- Elevene får utvikle dybdeforståelse og får hjelp til å forstå sammenhenger
- Elevene får utfordringer som gjør at de kan strekke seg
- Undervisningen er tilpasset elevenes ulike forkunnskaper og erfaringer
- Elevene møter tydelige forventninger til hva de skal lære, og får tilbakemeldinger og råd om videre læring
- Elevenes relasjoner, motivasjon og følelser, tas hensyn til i undervisningen
- Lærerne tar i bruk varierte metoder, arbeidsmåter og organisering som er tilpasset det elevene skal lære, den enkelte elev og elevgruppe

7.8 Spesialundervisning

Spesialundervisning tar sikte på å imøtekomme elevens individuelle behov på ulike områder. Dette kan omfatte tilpasning av kompetansemål, assistanse med organisering og strukturering av skolehverdagen, arbeid med sosial læring og språkutvikling, samt ekstra støtte for å forbedre kommunikasjonsevner. Målet med spesialundervisning er å sikre at undervisningen tilpasses den enkelte elevens forutsetninger og behov, slik at de får best mulig utbytte av opplæringen.

Meløy kommune ligger høyt i bruk av spesialundervisning i forhold til andre kommuner. (Se vedlegg 1) I 2023 fikk 15,8 % av elevene i grunnskolene i Meløy spesialundervisning. 12,2 % av elevene på 1-4 trinn og 13,8 % av elever på 5-7 trinn spesialundervisning. I Nordland fikk 10 % av elevene spesialundervisning, og i KOSTRA gruppe 6 fikk 10,2 %.

I Meløy er andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt på 24,8 %, i Nordland 21,3 %, og i KOSTRA gruppe 6 21,3 %.

I 2023 brukte Meløy kommune 35,4 millioner kroner til spesialundervisning i de offentlige skolene og 4,8 millioner kroner i den private skolen.

7.9 Minoritetsspråklige

Elever som har et annet morsmål enn norsk eller samisk, kan ha rett til særskilt språkopplæring. Særskilt språkopplæring kan bestå av særskilt norskopplæring og morsmålsopplæring, tospråklig opplæring eller begge deler.

Særskilt norskopplæring er forsterket opplæring i norsk. Opplæringen skal bidra til at elevene lærer seg norsk godt nok til at de kan følge den ordinære opplæringen i skolen.

Tilbudet kan gis som tilrettelagt opplæring i ordinær klasse, eller i egne grupper. Eleven kan få opplæring med særskilte tilpasninger innenfor den ordinære læreplanen i norsk, eller opplæring etter egne læreplaner.

Spildra skole, med elever fra Ørnes og Reipå, har skoleåret 24/25- 8 minoritetsspråklige elever.

7.10 Rammeplan for skolefritidsordning (SFO)

Rammeplanen for SFO gjelder for arbeidet i skolefritidsordninger og er hjemlet i opplæringsloven § 13-7.²⁹ Den har som mål å tilrettelegge for lek, kultur- og fritidsaktiviteter basert på barnas alder, funksjonsnivå og interesser, samt gi omsorg og tilsyn.

Hovedpunkter i rammeplanen:

- Lokal tilpasning: Planen gir rom for lokale variasjoner, satsinger og planer.
- Samarbeid: SFO og skole skal samarbeide tett for å sikre et helhetlig perspektiv på barnas oppvekst og utvikling.
- Rektor er vanligvis leder for SFO når den er tilknyttet en skole, men kan delegere oppgaver til en ansvarlig for den daglige driften.
- Elevenes miljø: Kapittel 9 A i opplæringsloven om elevenes skolemiljø gjelder også for SFO, med noen unntak. Dette sikrer et trygt og godt fysisk og psykososialt miljø.
- Meldeplikt: Personalet i SFO har meldeplikt til barnevernet, og forskrift om miljørettet helsevern gjelder også for SFO.

Verdigrunnlaget for SFO bygger på grunnleggende verdier som også gjelder for barnehage og grunnskoleopplæring, og er forankret i internasjonale konvensjoner som FNs barnekonvensjon og ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk.

²⁹ [1. Om rammeplan for skolefritidsordningen | udir.no](https://www.udir.no/rammeplan-for-skolefritidsordningen)

Rammeplanen består av seks kapitler som dekker:

- Generell informasjon om rammeplanen
- SFOs verdigrunnlag
- Innholdet i SFO
- En inkluderende SFO
- Samarbeid i SFO
- Kvalitetsutvikling

8.0 Vurderingspunkter

8.1 Økonomiske drivere i grunnskolen

Under belyses de viktigste utgiftsdriverne i grunnskolen. De fleste av disse kan kommunen til en viss grad påvirke gjennom strategisk planlegging og beslutninger, skolestørrelse, gruppestørrelse, spesialundervisning og skolelokaler.

I tillegg vil lærerlønninger ha betydning, men dette kan i mindre grad påvirkes av kommunen. Det er ofte en sterk sammenheng mellom noen av disse driverne, særlig er skolestruktur viktig, fordi det blant annet påvirker gruppestørrelser.

Skoleskyss er en kostnad som må tas med, for med det bosettingsmønsteret Meløy har, vil skyssbehovet bli påvirket av skolestruktur.

8.2 Opplæringskvalitet og skolestruktur

Meløy kommune setter søkelys på hvilke kvaliteter og innhold som skal prege oppvekstområdet. Når det gjelder spørsmålet om en hensiktsmessig skolestruktur, bør følgende momenter under være grunnleggende for vurderingen.

Forskning viser at læreren er den viktigste faktoren for elevenes læring i skolen. En skole blir effektiv for elevenes læring og miljø, i stor grad gjennom ledelsens og lærernes kompetanse til å skape et godt læringsmiljø som stimulerer den enkelte elevs utvikling. Lærerens evner, ferdigheter og faglige kompetanse har størst innvirkning på elevenes læringsutbytte. Derfor må skolestrukturen og det fysiske læringsmiljøet fremme utviklingen av skolens faglige og pedagogiske kompetanse.

Klasseromsforskning viser at det finnes både spesielt dyktige lærere og de som ikke oppnår samme resultater. For å forbedre resultatene for alle elever, må kommunen tilrettelegge for systemisk arbeid med utvikling av arbeidsmiljø og pedagogisk kompetanse. Viktige faktorer som påvirker dette arbeidet, inkludert skolestruktur og skolebygg, er å skape attraktive arbeidsplasser og legge til rette for faglig samarbeid mellom lærere og skoler.

Det fysiske læringsmiljøet skal fremme helse, trivsel og læring (Opplæringsloven § 12-7), noe som påvirker utformingen og utstyret i skolebyggene. Alle elever i kommunen bør ha et likeverdig fysisk læringsmiljø. Ifølge overordnet del av de nye læreplanene, kan skolen tilpasse opplæringen gjennom ulike arbeidsformer, pedagogiske metoder, læremidler, organisering og læringsmiljøarbeid. Opplæringen skal være variert og praktisk, og elevene skal deles i klasser eller basisgrupper, tilpasset deres forutsetninger, noe som kan kreve ulike organisasjonsformer og arbeidsmetoder.

Dette påvirker hvordan skolearealene bør organiseres, innredes og utstyres, samt hvilke funksjoner en ny skole bør ha. Kravene til lærernes faglige kompetanse øker, og det er lettere å oppnå faglig utvikling dersom flere underviser i samme fag og på samme klassetrinn. Hvis dette ikke er mulig, blir det viktig å styrke profesjonsfellesskapet mellom skolene.

Vi anser det som sannsynlig at unge lærere ønsker å jobbe på skoler med bred og god kompetanse hvor utviklingsmulighetene er gode. Flere faktorer som kan påvirke valg av skolestruktur vil bli gjennomgått i det følgende.

8.3 Sammenheng mellom skolestørrelse og kvalitet

Det er i skolestruktursaker ofte argumentert med at elever trives og lærer bedre i «små» skoler enn i «store» skoler, uten at størrelsen defineres. Det er samtidig uttrykt bekymring for at skolene kan bli for store og uoversiktlige for noen barn. Analysen av elevundersøkelsen 2017 på nasjonalt nivå, kan ikke bekrefte antakelsene om at elever trives bedre på små skoler. I forhold til trivsel finner man enten ingen eller tvertom en svak tendens til at elever i små skoler, under 150 elever, rapporterer noe lavere trivsel enn elevene i de større skolene. Man finner ifølge rapporten heller ingen sammenheng med at barn trives bedre sett i forhold til høy eller lav lærertetthet.³⁰

Vi ser i denne utredningen på ulik forskning som sier noe om skolestørrelse og kvalitet. Asplan Viak, ved Tone H. Sollien har offentliggjort en oppsummering av foretatt forskning, der temaet er om det er forskningsmessig belegg for å si at små enheter gir bedre kvalitet faglig og sosialt enn større skoler.³¹

³⁰ [Elevundersøkelsen 2018 20 august 2019 \(samforsk.no\)](https://samforsk.no)

³¹ <https://docplayer.me/7075919-Sammenheng-mellom-skolestorrelse-og-kvalitet-av-tone-h-sollien-asplan-viak.html>

Kvalitet defineres i rapporten som følgende:

- Elevenes faglige utbytte
- Elevenes sosiale kompetanse
- Elevenes motivasjon for læring
- Elevmedvirkning
- Tilpasset opplæring og like muligheter
- Samarbeid med hjemmet
- Samarbeid med lokalsamfunnet

Internasjonalt regnes skoler med mindre enn 300 elever som små, og skoler med over 1000 elever som store. Norsk forskning definerer små skoler som de med færre enn 50 elever. Selv om forskningen på området er begrenset, har Asplan Viak funnet nok data til å trekke noen konklusjoner om forskjellene mellom store og små skoler:

- Elevenes faglige utbytte: Det finnes noe belegg for at faglig utbytte øker med skolestørrelsen.
- Elevenes sosiale kompetanse: Ingen signifikante funn knytter skolestørrelse til sosial kompetanse.
- Elevenes motivasjon for læring: Ingen signifikante funn knytter skolestørrelse til motivasjon.
- Elevmedvirkning: Ingen signifikante funn knytter skolestørrelse til elevmedvirkning.
- Tilpasset opplæring og like muligheter: Internasjonal forskning viser at mindre skoler (mindre enn 300 elever) kan være bedre for visse elevgrupper.
- Samarbeid med hjemmene: Ingen tilgjengelig forskning eller data viser forskjeller basert på skolestørrelse.
- Samarbeid med lokalsamfunnet: Noe forskning indikerer at små skoler gir bedre muligheter for samarbeid med lokalsamfunnet.

Konklusjonen er at andre faktorer enn skolestørrelse er viktigere for skolens kvalitet. Store skoler kan bedre oppnå enkelte mål, mens små skoler er bedre til andre formål. Generelt viser forskningen at større skoler kan gi bedre faglige resultater og høyere tilstedeværelse, men at elever ofte føler seg mindre knyttet til større skoler. Det er ingen systematisk sammenheng mellom skolestørrelse og sosial kompetanse. Forskningen støtter noe økt faglig utbytte med større skolestørrelse, men størrelsen alene er ikke avgjørende.

Det er begrenset forskning som viser direkte sammenhenger mellom skolestørrelse og kvalitet. Mange kommuner vurderer at større skoler gir et bredere fagmiljø, økt samarbeid, spesialisering, og bedre forutsetninger for å utvikle kompetanse innen flere fagområder.

I større skoler kan også ledelsesfunksjonen fordeles på flere personer, slik at beslutninger blir mer kollektive.

Små skoler i Norge kan få problemer med å oppfylle kompetansekravene i opplæringsloven, siden det utdannes færre lærere. Det kan også være utfordrende å skaffe kompetente lærere i mindre fag som kunst og håndverk og musikk.

For å oppnå faglig utvikling, er det en fordel at skolen er stor nok til å ha flere lærere som underviser samme fag på samme trinn, hvilket gir rom for felles faglig og kollektiv utvikling i det daglige læringsarbeidet. Dette utviklingsaspektet har bedre muligheter i en større skole enn på små skoler. Hvor stor en skole bør være for å oppnå dette, avhenger av prioriteringene på enheten. For små skoler, definert som skoler med rundt 50 elever, vil dette være utfordrende.

Elever i større skoler har større mulighet til å finne jevnaldrende venner, noe som sannsynligvis bidrar til bedre sosial utvikling. Det er vanskelig å finne empirisk forskning som støtter dette, men det er nærliggende å anta det. Det kan hevdes at det å være del av et stort fellesskap gjør enkeltelever bedre sosialt rustet, og at deltakelse i større nettverk i tidlig alder gir utviklingsutfordringer som letter overgangen fra barn til ungdom.

På den annen side kan mindre skoler gi et mer oversiktlig og trygt oppvekstmiljø med større voksentetthet. Relasjonen mellom barn og lærere er der de lærere og elever mest innen sosialt samspill, og størrelsen på miljøet er en viktig rammefaktor.

Tendensen i dag er at skolene blir færre og større, delvis på grunn av sentralisering, men også fordi forståelsen av hva som utgjør en stor eller liten skole er i endring. Selv om kvaliteten i dag er god, vil en skole med bare 30 elever by på utfordringer.

Thomas Nordahl Thomas har gitt ut en rapport om sammenhengen mellom skolestørrelse og elevenes læring og trivsel i grunnskolen i 2022.³²

Hovedkonklusjonen i denne litteraturgjennomgangen er at det er en liten sammenheng mellom skolestørrelse og elevenes læring og trivsel. Variasjoner mellom skoler kan i liten grad forklares av skolestørrelsen alene, når andre bakgrunns- og pedagogiske variabler er kontrollert for.

Likevel viser både skandinavisk og internasjonal forskning noen mønstre angående skolestørrelsens betydning for elevenes læringsutbytte. Flere studier peker på en svak kurvlineær sammenheng, hvor det er en positiv sammenheng mellom skolestørrelse og elevenes læringsutbytte opp til et visst punkt. Etter dette punktet blir sammenhengen svak negativ. Det ideelle punktet for skolestørrelse ser ut til å ligge mellom 500 og 700 elever for barneskoler. Det er viktig å understreke at de skolefaglige prestasjonene kun vil synke marginalt dersom skolene er større eller mindre enn dette.

³² [Nordahl-rapport-Skolestorrelse-og-sammenheng-med-elevenes-trivsel-og-laering.pdf \(utdanningsnytt.no\)](https://www.udanningsnytt.no/nordahl-rapport-skolestorrelse-og-sammenheng-med-elevenes-trivsel-og-laering.pdf)

8.4 Konsekvenser av skolenedleggelser for lokalsamfunnet

Skolene blir ofte et samlingssted for lokale aktiviteter og arrangementer utover det som skjer i skolens egen regi. Dette representerer en egenverdi i lokalmiljøet og trekkes ofte fram i diskusjoner rundt konsekvensene av at nærmiljøskolen kan bli nedlagt. Utredningen omtaler også dette aspektet, men det er viktig å understreke at det som bør og skal veie tyngst i diskusjonen om skole er skolens mandat og samfunnsoppdrag, og kommunens ansvar for å sikre et forsvarlig, godt og likeverdig opplæringstilbud innenfor de rammene kommunen har.

Det foreligger lite forskning på de faktiske samfunnsmessige konsekvensene av endringer i skolestrukturen, både i distrikts- Norge og sentrale deler av landet. I en skolestrukturutredning i Kragerø kommune i 2021, viser de til følgende om forskning på dette området:

Norsk senter for bygdeforskning v/ Villa foretok i 2015 en litteraturgjennomgang på forskning og evaluering om skolesentralisering/-strukturendring, med spesielt søkelys på konsekvenser for lokalsamfunnene. Gjennomgangen viser blant annet til forskning fra Nordlandsforskning (Solstad 2006) og Høgskulen i Volda (Kvalsund 2004), som finner at «små skoler er viktige sosiale arenaer i mindre bygdesamfunn og kan skape læringsaktiviteter som er godt forankret i lokalbefolkningen og lokal kultur og miljø. Dette er viktige forhold dersom distriktpolitiske målsetninger om levende bygder og levedyktige lokalsamfunn i distriktene skal opprettholdes.»

Villa omtaler dette videre i et oppsummerende punkt: «Ved nedleggelse berøres flere enn elevene og deres undervisningsplass. Skolen er en ressurs for lokalsamfunnet/bygda; et minnesmerke, relatert til historie, styrker plassfølelsen, skolen er influert av lokal kultur og aktiviteter i bygda. Skolen er mer enn en plass for undervisning, en informasjonskanal for hvordan familiene har det og hva som skjer i bygden, lokale for aktiviteter utenom skoletid, en plass for sosiale nettverk og sosialisering i nærområdet.»

Det vises i Villas litteraturgjennomgang også til Telemarksforsknings skolestrukturutredning i Stange kommune (Lie m.fl. 2014). Der vurderes konsekvenser av endret skolestruktur, blant annet bosetning og attraktivitet. Utredningen finner ikke støtte i forskningslitteraturen for at bygda «dør» dersom skolen legges ned. Det er imidlertid vanskelig å si hva som påvirker lokalsamfunnet og tilflytting på lang sikt. «Dersom befolkningen tynnes ytterligere ut etter skolenedleggelse, er det vanskelig å påvise at det skyldes nedleggelsen eller om det er et resultat av en utvikling som ville skjedd uansett».

Det vises til undersøkelser som sier at i bygder der skolen blir lagt ned og det er lang vei til skolen stagnerer gjerne befolkningsutviklingen. I slike bygder er det gjerne utflytting, lite tilflytting og på sikt forgubbing og uttynning. Men det understrekes at en slik utvikling sjelden skyldes skolenedleggelsen, men heller forhold knyttet til arbeidsmarkedet, næringsutvikling og befolkningssammensetning. Når skolenedleggelse kommer på toppen, forsterker det en allerede påbegynt nedgang i befolkningen.

Østlandsforskning v/ Alnes og Lauritzen utarbeidet i 2015 et notat for Lillehammer kommune i forbindelse med utredning av barnehage- og skolestruktur i kommunen. I notatet er samfunnsmessige konsekvenser ved endringer i barnehage- og skolestruktur viet et eget kapittel, basert på gjennomgang av tilgjengelig forskning på området.

Oppsummert beskrives at «det er en redsel for at tilhørigheten og fellesskapsfølelsen, at den kollektive sosiale kapitalen i et nærmiljø og lokalsamfunn skal forsvinne, som preger motargumentene mot endringer av skolestrukturen hvor nedleggelse av skoler kan være et alternativ. Hvor store konsekvenser en eventuell endring av skolestrukturen får, avhenger av flere forhold som hvordan skolen samhandler med lokalsamfunnet og hvor «robust» lokalsamfunnet og nærmiljøet i utgangspunktet er, og hvorvidt sosiale og kulturelle aktiviteter vil fortsette som før (Hagen et al, 2010).» Det poengteres at konsekvenser av skolenedleggelser må vurderes i sammenheng med andre prosesser og forhold i arbeidsmarkedet, næringsstrukturen og befolkningssammensetningen. Spesielt betyr arbeidsmarkedet mye for bosetting og flytting.

Norsk senter for bygdeforsknings litteraturgjennomgang konkluderer med at skolenedleggelser ikke automatisk medfører avgjørende negative konsekvenser for lokalsamfunnet. Kort sagt, «det kommer an på». Blant annet handler dette om at den rollen skolen har i lokalsamfunnet vil være avgjørende for de samfunnsmessige konsekvensene av en eventuell endring i skolestrukturen.

Østlandsforskning skriver i sin oppsummering at mye av stedsidentiteten i et lokalsamfunn kan opprettholdes gjennom en videreføring av aktiviteter i og rundt den tidligere skolens lokaler, for eksempel som barnehage, klubbhus, grendehus, og også private skoler. Selv om skolen brukes til nye formål kan aktiviteter som 17. mai-feiringer og ulike arrangementer fortsette for å opprettholde nærmiljøet og lokalsamfunnet som en viktig kilde til innbyggernes sosiale kapital. I mange tilfeller vil dette avhenge av frivillig initiativ. I beste fall kan dermed en skolenedleggelse bidra til mobilisering i grenda, og faktisk danne grunnlag for økt engasjement, og slik styrke den lokalt forankrede ansvarsfølelsen.

8.5 Rekruttering, fag- og profesjonsutvikling

Gode lærere er den viktigste faktoren for elevenes læringsutbytte. Tilstrekkelig kompetanse er avgjørende for å kunne gi alle elever tilpasset opplæring. Dette kan være spesielt utfordrende i små skoler med få lærere, da nye nasjonale utdanningskrav krever økt lærerkompetanse, noe som kan være vanskelig å oppnå i kommuner med mange små skoler. Problemet med å rekruttere lærere skyldes ofte skolens beliggenhet mer enn størrelsen. Små skoler i griskrendte strøk er derfor mer utsatt enn de i sentrale strøk, dette så vi på Reipå, hvor skolen etter hvert manglet så mye kompetanse at det ikke lengre kunne gis forsvarlig opplæring til elevene.

Rekruttering av skoleledere, pedagoger og fagarbeidere er essensielt for å sikre kvalitet og faglig utvikling. Moderne skoleanlegg med fremtidsrettede løsninger og et godt fagmiljø er attraktive for å rekruttere kompetente ansatte.

Det er rimelig å anta at det er lettere å rekruttere kompetente medarbeidere hvis man kan tilby et arbeidsmiljø som allerede har høy kompetanse. Vi mener at større skoler lettere kan utvikle et miljø med både bred og spesialisert kompetanse der det er behov. Når de nye kompetansekravene for undervisningspersonell i ny opplæringslov trer i kraft i august 2024, vil det bli mer utfordrende å dekke alle fag med riktig kompetanse. Denne utfordringen vil være størst på små skoler med få lærere.

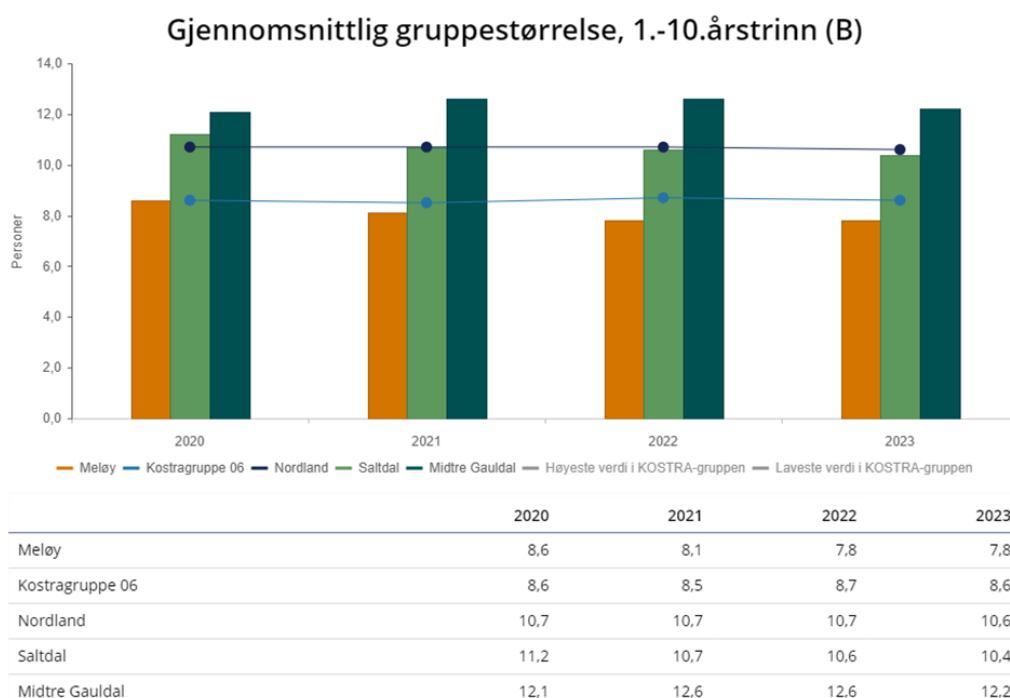
Lærere underviser i fag og det vil være lettere å få til undervisningsfaglig utvikling dersom det er flere som underviser i samme fag og på samme klassetrinn. Samarbeid mellom lærere handler om å utvikle og dele faglig innhold som skal presenteres for elevene og ikke minst utvikling og valg av opplæringsmetodikk, vurderingsmetodikk osv. Den mest utbredte måten å organisere samarbeid på i grunnskolen er samarbeid på trinn og/eller i fag. Da er det alltid en fordel at det er flere klasser på samme trinn og at det er flere lærere som underviser i samme fag.

Variasjon og tilpasning i opplæringen er viktig, blant annet fordi elever er forskjellige og lærer på litt forskjellige måter. Derfor er det viktig at lærerens verktøykasse er i kontinuerlig utvikling og sjansene for at det skjer er større når flere samarbeider. Vi vurderer det som sannsynlig at unge lærere ønsker seg til skoler med bred og god kompetanse hvor de profesjonelle utviklingsmulighetene er gode.

8.6 Klassestørrelse og tilpasset opplæring

Har klassestørrelsen betydning for muligheten til å drive tilpasset opplæring? Vil fulle klasser/store skoler hindre tilpasset opplæring? GSI-tallene viser at det ikke brukes flere timer til spesialundervisning per elev i store skoler enn i små. Det finnes ingen bevis for at en skoles evne til å tilpasse opplæringen til elevenes behov er avhengig av klassestørrelse eller skolestørrelse. Tilpasset opplæring handler først og fremst om lærernes kompetanse til å tilby variert undervisning. Skolens ressurstilgang kan derfor spille en rolle, og større klasser og skoler kan ha fordeler i denne sammenhengen.³³

8.7 Gruppestørrelse

³³ [agenda-kaupang-endelig-rapport-09.06.21.pdf \(aurskog-holand.kommune.no\)](#)

Gjennomsnittlige gruppestørrelser i Meløyskolen:

Klassetrinn	Gjennomsnittlig gruppestørrelse
1-4 trinn	8,2
5-7 trinn	9
8-10 trinn	6,6
1-10 trinn	7,8

Tall fra Framsikt.net

Tabellen viser at Meløyskolene ligger relativt langt under norm for alle trinnene. Klasse med få elever krever omtrent sammen mengde lærere som klasser nær normen. Skolene i Meløy har høy lærertetthet. Det er forskjeller mellom skolene når det gjelder elevtall og hvordan ressursene er fordelt. Dette med unntak av Bolga og Meløya som på grunn av størrelsen, alltid vil ha høyere lærertetthet enn de øvrige.

Spildra skole og Reipå skole sammen har klasser nær normen for gruppestørrelser, noe som gjør at lærerressursene utnyttes bedre, enn om skolene er hver for seg.

Ifølge utdanningsdirektoratets utdanningsspeil for 2022 kostet en elev i en offentlig grunnskole i gjennomsnitt 135 300 kroner i 2021 (Statistisk sentralbyrå 2022c)³⁴. Av dette gikk 108 700 kroner til undervisning, skolemateriell og lignende, mens 24 100 kroner gikk til lokaler og skyss. Totalt sett har utgiftene per elev gått opp med 10 000 kroner fra 2020 til 2021.

Ifølge KOSTRA hadde Meløy kommune netto driftsutgifter til grunnskole (202), per elev i kommunal grunnskole i 2023 på 189 624 kroner. (se vedlegg 3) Nordland hadde samme år netto driftsutgifter pr elev på 133 796 kroner, og KOSTRA gruppe 6 163 856 kroner. Dette viser at Meløy kommune har høye utgifter til grunnskole og dermed har lavest produktivitet av kommunene vi sammenligner oss med.

³⁴ [Kostnader til grunnskole | udir.no](https://udir.no/kostnader-til-grunnskole)

8.8 Fordeler og ulemper ved fådelte skoler

Når elevtallet blir lavt, kan det bli ressurskrevende å opprettholde separate klasser for hvert årstrinn. Derfor slås ofte grupper av elever på tvers av alder sammen, for eksempel 1. og 2. trinn, 3. og 4. trinn, og 5. til 7. trinn. Denne modellen for pedagogisk arbeid varierer ofte, med ulik organisering av undervisningen i fagene norsk, engelsk og matematikk innen samme klasse, mens de andre fagene undervises samlet. Her belyses noen av fordelene og ulempene ved fådelte skoler ut fra fagartikkel hos utdanningsforskning.³⁵

Fordeler:

Tilpasset undervisning:	Elevene kan følge fagplanene til andre årstrinn, noe som gir fleksibilitet i undervisningen.
Individuell oppmerksomhet:	Med færre elever per lærer blir det lettere å gi individuell oppmerksomhet og bygge tette relasjoner mellom lærer og elev.
Praksisnær undervisning:	Små skoler kan aktivt bruke nærmiljøet og styrke tilknytningen til lokalsamfunnet.
Trygt miljø:	Tettere relasjoner mellom elevene kan skape et tryggere skolemiljø.

Ulemper:

Ressurskrevende:	Selv med sammenslåing av grupper, kreves høy lærertetthet og mye administrasjon.
Begrenset profesjonsfellesskap:	Et lite fellesskap kan hindre bredden og dybden i lærernes utviklingsarbeid.
Mindre differensiering:	Selv om små grupper og høy lærertetthet gir mulighet for tett oppfølging av den enkelte elev, reduserer det muligheten for å drive intensiv undervisning i mindre grupper da man ikke har mulighet for å differensiere gruppestørrelsen når det er bare en lærer i gruppen.
Sosial segregasjon:	Lite utvalg av venner kan øke risikoen for å føle seg utenfor og gjøre konflikter mer sårbare.
Lavere læringsresultater:	Fådelte skoler har i snitt lavere læringsresultater på grunn av mindre muligheter for samarbeidslæring.
Begrensede sosiale ferdigheter:	Mindre elevmiljø reduserer mulighetene for å utvikle sosiale ferdigheter gjennom samhandling.

³⁵ [Bygdeskoler med fådelt ordning – en aktuell politisk og pedagogisk utfordring \(utdanningsforskning.no\)](https://utdanningsforskning.no/bygdeskoler-med-fadelt-ordning-en-aktuell-politisk-og-pedagogisk-utfordring)

Effekten av fådelte skoler avhenger av hvordan de drives og tilgjengelige ressurser. Stramme ressurser kan begrense mulighetene til å utnytte fordelene ved en liten skole.

8.9 Inkluderende skolemiljø

I Meløy kommune legges det stor vekt på å skape inkluderende miljøer i både skoler og barnehager. Skolen skal utvikle fellesskap som fremmer helse, trivsel og læring for alle. Et støttende læringsmiljø er fundamentet for en positiv kultur der elevene oppmuntres til faglig og sosial utvikling. Systematisk arbeid er avgjørende for å skape et trygt og godt skolemiljø. I Norge har alle barn rett til skole, og denne arenaen skal være inkluderende for alle.

For å styrke inkluderingsperspektivet må skolen være særlig oppmerksom på å romme og gi fellesskap til barn med ulike leke- og læringsadferd. Det innebærer å utvikle skoler hvor ansatte og elever opparbeider seg kompetanse innen toleranse, respekt for egenart og ulike kulturer. For å øke inkluderingen må skolen arbeide kontinuerlig og proaktivt med å bygge trygge relasjoner og motvirke utstøtingsmekanismer. En forutsetning for dette er at skolen ser mangfold som en verdi, styrke og ressurs. Universell utforming er et viktig element som avgjør hvorvidt alle elever kan inkluderes i ordinær skoledrift.

Elever er forskjellige på mange ulike måter. F.eks. har noen utpregede sosiale ferdigheter, har lett for å skaffe seg venner, mens andre ikke har dette som sin styrke. I et større elevmiljø vil det være lettere for alle elever å finne medelever som deler interesser og væremåter og dette kan i betydelig grad øke trivsel og trygghet for alle elevene.

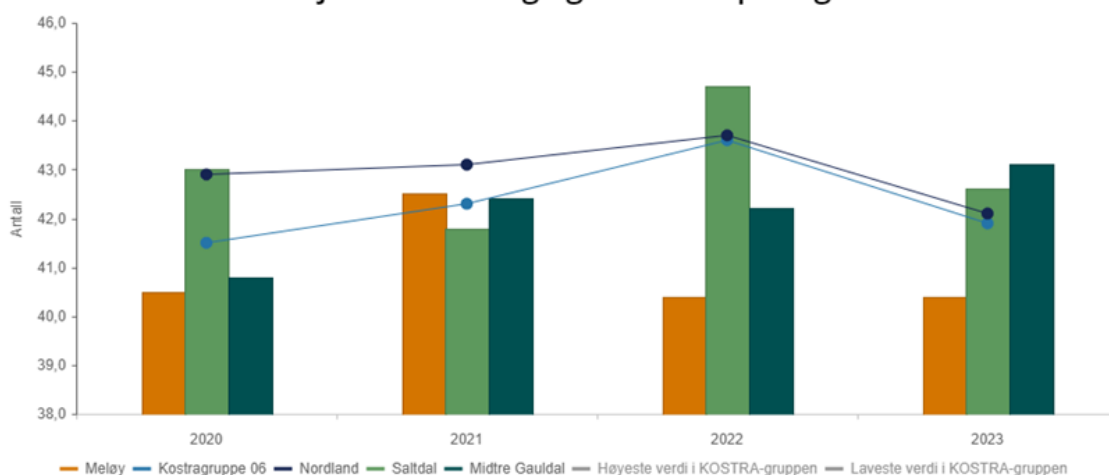
8.10 Resultater i Meløyskolene

På nasjonale prøver i Norge gjør skoler med store trinn/årganger det bedre enn skoler med mindre trinn/årganger. Skolebidragsindikatorer som ser på hva skoler bidrar med i læringen uavhengig av elevenes bakgrunn (foreldres utdanning, økonomi, med mer) viser at de store skolene lykkes best også her.³⁶

Videre viser erfaringer fra norske forhold at større skoler har et bedre utgangspunkt for å drive med systematisk kompetanseutvikling av pedagogisk personale, og gir skoleledelsen flere muligheter til å danne solide fagteam. Med nye kompetansekrav vil en større skole lettere kunne tilby fulle stillinger til pedagoger med fagfordypning. Dette er viktig for å kunne tilby elevene en best mulig opplæring. Store skoler vil oftest ha større lederteam, og relevant forskning konkluderer med at skoleledelsen er den viktigste faktoren for å jobbe med elevenes psykososiale skolemiljø og trivsel.

³⁶ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/NOU-2014-7/id766593/?ch=1>

Gjennomsnittlige grunnskolepoeng

	2020	2021	2022	2023
Meløy	40,5	42,5	40,4	40,4
Kostragruppe 06	41,5	42,3	43,6	41,9
Nordland	42,9	43,1	43,7	42,1
Saltdal	43,0	41,8	44,7	42,6
Midtre Gauldal	40,8	42,4	42,2	43,1

Som tabellen over viser ligger Meløy relativt lavt på grunnskolepoeng sammenlignet med Nordland og KOSTRA gruppe 6. Selv om det brukes mye penger til grunnskolene i Meløy, får man ikke de resultatene man ønsker.

Skolebidragsindikatorer.

Skolebidraget fra 5. – 7. trinn baserer seg på utviklingen på nasjonale prøver fra 5. trinn til 8. trinn og hvordan utviklingen har vært gjennom disse årene, det betyr i praksis hvor godt mellomtrinnet har arbeidet med elevenes læring disse årene.

Skolebidraget på 1.- 4. trinn dreier seg om hvordan elevene scorer på nasjonale prøver 5. trinn, noe som igjen er et bilde av hvor godt de grunnleggende ferdighetene sitter hos elevene.

Skolebidragsindikatorene blir justert mot foreldrenes utdanningsnivå og andre sosiale faktorer. Samlet sett har Meløy kommune negative skolebidragsindikatorer på barnetrinnet de siste årene, det betyr at elevene presterer mindre enn forventet ut fra forutsetningene, selv om det er en svak positiv utvikling for 1-4 trinn.

Skolebidragsindikatorer Meløy kommune, 5-7 trinn		
2020	2021	2022
-1,3	-1,0	-0,7
Nordland		
-0,1	-0,5	-0,7
Skolebidragsindikatorer Meløy kommune, 1-4 trinn		
-0,7	0,3	0,3
Nordland		
-0,9	-0,7	-0,9

8.11 Skoleskyss

Retten til skoleskyss er regulert i opplæringsloven § 4-1. Elever i 1. klasse har rett til gratis skoleskyss dersom skoleveien er over 2 km, mens elever på 2. til 10. trinn har rett til skoleskyss hvis skoleveien overstiger 4 km. Skoleveien måles fra elevens inngangsdør til skolens inngangsdør langs korteste farbare vei. Elever med spesielt farlig eller vanskelig skolevei har rett til gratis skyss uavhengig av avstand.

Reisetiden inkluderer gangtid, tid på transportmiddel, og ventetid før og etter skoledagen. Skoleskyssen må tilrettelegges slik at elevene får en akseptabel reisetid, spesielt for 6-åringer, som bør ha kortest mulig total reisetid. Ventetid før skolestart skal minimeres, og det bør være nærmest ingen ventetid ved skoleslutt. Kommunene er ansvarlige for å organisere og finansiere tilsyn ved ventetid. Reisetiden kan bli lengre ved delt bopel eller skyss utenom nærskolen, men skal fortsatt være innenfor opplæringslovens rammer.

Funksjonsfriske barn har ikke rett til skyss til og fra skolefritidsordningen (SFO), selv om de har rett til skoleskyss. Ifølge Ot.prp.nr.60 (1997-1998)³⁷ er det opp til kommunen eller fylkeskommunen å bestemme om det legges til rette for skoleskyss til SFO. I praksis henter de fleste foreldre sine barn fra SFO på vei hjem fra jobb, inntil barna blir selvstendige nok til å komme hjem litt før foreldrene.

³⁷ [Ot.prp. nr. 60 \(1997-98\) - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/da/ot-prp/60-1997-1998)

Skoleskyss og folkehelse

Fra 1. januar 2012 ble Lov om folkehelsearbeid (Prop. 90 L, 2010-2011:126)³⁸ innført med formålet å fremme folkehelse gjennom samfunnsutvikling. Kommunen har ansvar for å skaffe kunnskap om faktorer som påvirker folkehelsen og tilrettelegge for tiltak som fremmer helse, inkludert gode oppvekstvilkår, trygg skolevei og sosiale møteplasser.

Ved planlegging av skolestrukturendringer må kommunen vurdere hvordan dette kan påvirke elevenes helse, spesielt med hensyn til skoleskyss. Det er kjent at elever som benytter skoleskyss, ofte får mindre daglig fysisk aktivitet sammenlignet med elever som går eller sykler til skolen. Forskning viser at elever med skoleskyss har dårligere fysisk form enn de som går eller sykler, særlig når reiseveien overstiger 25 km.³⁹

Daglig skoleskyss kan øke risikoen for ryggplager og redusere balanseevne og bevegelighet i rygg og hofter. Noen elever kan også oppleve fysiske plager som kvalme eller hodepine under og etter transporten, spesielt ved reiser over 15 km. Selv om det er usikkert dokumentert, kan det være en viss sammenheng mellom skoleskyss og økt risiko for overvekt.

Tidligere anbefaling om maksimal/akseptabel reisetid

Tidligere var det en anbefalt reisetid mellom hjem og skole for elever i grunnskolen, den nå opphevet og det finnes ikke lengere informasjon om denne i gjeldende lovverk. De gamle anbefalinger gir likevel et signal om hva som er en akseptabel reisetid.

Her er reisetidene som tidligere var anbefalt:

5.3 Reisetid

Kilde: Merknader fra Ot.prp. nr. 46 (1997-1998) til opplæringsloven § 7-1, Udir 3-2009 kap. 3

Skoleskyssen skal organiseres på en slik måte at elevene får en akseptabel reisetid. Med reisetid menes summen av beregnet gangtid, reisetid og ventetid på oppsamlingsplass/holdeplass og skolen.

AtB planlegger skyssen med tanke på, og tilbyr de aller fleste elevene maksimal reisetid **én vei** på:

- 45 minutter for 1.– 4. trinn
- 60 minutter for 5.– 7. trinn
- 75 minutter for 8.–10. trinn

Denne normen for akseptabel reisetid gjelder mellom hjem og nærmeste skole.

³⁸ [Prop. 90 L \(2010–2011\) - regjeringen.no](http://prop.90.L(2010-2011)-regjeringen.no)

³⁹ [Forsker om skoleskyss: – Negativt for barnas helse – NRK Nordland](#)

I Nordland fylkeskommunes retningslinjer for skoleskyss står dette om reisetid:

Med reisetid én vei menes gangtid mellom hjem (utgangsdør) og påstigningssted + ventetid ved påstigningssted + reisetid fra påstigningssted til skole + gangtid til skolen (inngangsdør). Skoleskyssen søkes lagt til rette slik at elevene unngår unødige lang reisetid. Kommunene, gjennom sin fastsettelse av grunnskolestrukturen, er ansvarlig for å påse at skoleskyssen kan organiseres effektivt og rasjonelt, og uten å påføre elevene unødige lang reisetid.⁴⁰

Endring av skolestruktur vil føre til at elever som tidligere definerte Reipå skole som sin nærscole nå vil få Spildra skole som sin nærscole. Ny skolestruktur vil altså føre til at noen elever får lengre skolevei. Retten til skoleskyss vil gjelde i forhold til nasjonale føringer og lokale forhold. Denne utredningen tar som utgangspunkt at trafikksikkerheten for elevene er ivare tatt ved endring av struktur, og at den ikke vil påføre elevene en unødige lang reisetid.

Skoleskyss og trafikksikkerhet

Meløy kommunene er godkjent som Trafikksikker kommune, og har vedtatt ny trafikksikkerhetsplan for 2022-2026 som bygger på konseptet til Trygg Trafikk. Planen viderefører organiseringen av det kommunale trafikksikkerhetsarbeidet, og er forankret hos kommunedirektøren og i strategisk lederteam.⁴¹ Alle skolene og barnehagene har utviklet rutiner og retningslinjer for trafikksikkerhet, og har fått Trygg trafikk godkjenning som trafikksikre skoler og barnehager.

Kommunen arbeider også med de utfordringene vi har med trafikksikkerheten på kommunale veier og skoleområder hvor det ferdes mange barn. Meløy kommune har over flere år fått trafikksikkerhetsmidler for å utarbeide reguleringsplaner, byggeplaner og fysiske tiltak på kommunale og fylkeskommunale veier. I planperioden vil det være et særlig oppmerksom på tiltak ved skoleområder som har en utfordrende trafikksikkerhetssituasjon. Transportøkonomisk institutt (TØI) publiserte i 2018 en rapport med analyse av trafikkulykker på skoleveien for perioden 2007 til 2016.⁴² Den viser at antall hardt skadde og drepte heldigvis har gått sterkt nedover i perioden, fra 331 ulykker i 2007 til 94 ulykker i 2016. Men fremdeles er det alt for mange som blir hardt skadet eller drept på skoleveien. De fleste er syklister, fotgjengere eller passasjerer i personbil. Kun ett barn har mistet livet som passasjer i buss i perioden. Rapporten viser at de fleste ulykkene foregår i spredtbygd strøk (69 %) på riks- eller fylkesvei. En ulempe ved at flere må ta buss til skolen er at man går glipp av den helsemessige gevinsten ved å sykle eller gå.

⁴⁰ [retningslinjer-for-skoleskyss.pdf \(nfk.no\)](#)

⁴¹ [Vei og trafikk \(meloy.kommune.no\)](#)

⁴² [Ulykker på skoleveg - Transportøkonomisk institutt \(toi.no\)](#)

Skoleskyss og utgifter

Den totale netto utgiften for skoleskyss for Meløy kommune var ifølge regnskap i 2023 på 3 778 573 kroner, dette inkluderer skoleskyss for elever fra EnSpire Neverdal skole. Antall skyss elever kan variere noe fra år til år ved de forskjellige skolene.

Skoleåret 2023-2024 har Meløy kommune ifølge GSI 288 elever med skoleskyss i offentlig skole, 57 av disse er fra Reipå, 53 tok buss og 4 tok taxi. I tillegg kommer 59 elever fra privatskolen, til sammen 347 elever med skoleskyss. Skoleåret 2024-2025 vil det være 49 elever fra Reipå.

Jens Morten Nystad som er faggruppeleder rutetilbud og drift for Nordland fylkeskommune opplyser hvilke satser som gjelder for skoleskyss på nåværende tidspunkt. Kostnaden for skyssen avhenger av avstanden mellom elevens hjem og skole, som beskrevet i tabellen under. Beløpet er pr tur.

1 Zone	2 Zones	3 Zones	4 Zones	5 Zones	6 Zones	7 Zones	8 Zones	9 Zones
0 - 3	3,001 - 6	6,001 - 9	9,001 - 12	12,001 - 15	15,001 - 18	18,001 - 21	21,001 - 24	24,001 - 27
26,00	26,00	26,00	33,00	33,00	33,00	33,00	33,00	41,00

Kostnaden for skyssen avhenger av avstanden mellom elevens hjem og skole. Fra Reipå sentrum til Spildra er det om lag 7,6 kilometer, og kostnaden pr elev pr skoledag blir 52 kroner. Enkelte elever bor imidlertid noe lenger unna og vil per dag koste om lag 66 kroner. Tabellen under viser at anslag på skoleskyss varierer noe fra år til år, avhengig av antall elever som vil ha krav på skoleskyss. I beregningene er det lagt til grunn en gjennomsnittlig daglig kostnad på 59 kroner per elev. Hver elev har 190 skoledager per år.

	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027- 2028	2028-2029	2029-2030
Antall elever fra Reipå	49	46	42	38	32	33
Årlige utgifter til skoleskyss	549 290 kr	515 660 kr	470 820 kr	425 980 kr	358 720 kr	369 930 kr

Merkostnaden for skoleskyss for elevene som tilhører Reipå skole vil variere avhengig av antall elever. I 2024/2025 vil det være 49 elever som vil ha rett til skoleskyss dersom de skal gå på Spildra skole. Noen av elevene fra Reipå vil også ha rett til skoleskyss dersom de skal gå på Reipå skole, dette er ikke tatt med i denne beregningen.

Som tabellen viser, går utgiftene til skoleskyss gradvis ned i takt med det synkende elevtallet. I 2024 er det 49 elever, i 2029 33 elever, en nedgang på 16 elever. Kostnaden er beregnet til 366 005 kroner i snitt for de neste 6 årene. Høyest kostand vil det være i 2024-2025 med om lag 549 290 kroner. Kostnaden vil deretter reduseres til 369 930 kr i 2029-2030.

8.12 Arbeidssted for ansatte

Alle ansatte på skolene i Meløy kommune er ansatt i kommunen, ikke i virksomheten. Endringer i skolestrukturen vil medføre at ansatte må endre arbeidsted. Ved nedleggelse av en virksomhet er det viktig å lage en strategi i forkant som omhandler endringer i alle ledd; virksomhetsledernivå, enhetsleder nivå og øvrige ansatte. Dette gjelder både personal på skole og SFO. De ansatte må gjennom de tillitsvalgte og nærmeste leder involveres så tidlig som mulig.

I denne saken er allerede ansatte som jobbet ved Reipå skole overført til Spildra skole i forbindelse med den midlertidige flyttingen av elevene. Det er likevel viktig at de ansatte og tillitsvalgte høres i prosessen når det nå vurderes en varig nedleggelse, slik at deres synspunkter kommer frem, og blir en del av kunnskapsgrunnlaget når en endelig avgjørelse skal fattes.

8.13 Bærekraft

FNs bærekraftsmål nummer 4 er det førende målet for oss i saken og handler om å sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning, og fremme muligheter for livslang læring for alle.

Konsekvensutredning knyttet til nedleggelse Reipå skole.

Det er skoleeiers vurdering at de strukturelle grep som ligger i å nedlegge en enhet for å skape en mer robust og fremtidsrettet Meløyskole, er i tråd med dette bærekraftmålet. En mer effektiv skolestruktur som reduserer overkapasitet, vil bidra til større pedagogisk handlingsrom som kommer alle elevene i kommunen til gode. På den måten bidrar endringen til et mer rettferdig opplæringstilbud i kommunen.

En samlokalisering av en liten og en stor enhet vil kunne styrke det pedagogisk fagmiljø og gi fleksibilitet knyttet til å tilpasse opplæringen etter elevens individuelle behov. Dette vil gi gode kår for å skape et inkluderende fellesskap. Det vil bli noen flere elever som har rett på skoleskyss. Dette utløser imidlertid ikke noen stor endring av bussruter eller busstilbud. Vi kan dermed ikke identifisere negative klimamessige konsekvenser av betydning.

Analysen har løftet frem både økonomiske, sosiale og klimamessige forhold. Ved å sette inn tiltak i overgangsperioden, er det vår samlede vurdering at FNs bærekraftsmål kan varetas når vi ser de ulike dimensjonene i sammenheng.

9.0 Økonomi, bemanning og beregninger

9.1 Antall elever ved en gjenåpning av Reipå skole

Klassetrinn	Antall elever
1. klasse	6
2. klasse	4
3. klasse	4
4. klasse	12
5. klasse	10
6. klasse	6
7. klasse	7
sum	49

Reipå skole vil ha 49 elever skoleåret 24/25 ved en gjenåpning. Det vil medføre en fådeling av klassene, siden det er så få elever, og det vil bli max 5 klasser ved skolen.

Elevtallet fortsetter nedover og vil ifølge prognosene utvikle seg slik de neste årene:

Årstall	Reipå skole	Spildra skole	Reipå og Spildra sammen
25/26	46	134	180
26/27	42	130	172
27/28	38	116	154
28/29	32	104	136
29/30	33	109	142

9.2 Bemanning ved gjenåpning av Reipå skole

Dersom Reipå skole skal gjenåpnes vil det kreve følgende bemanning i 2025:

Stilling	Årsverk
Rektor	1
Sekretær	0,5
Pedagoger	7,9
Fagarbeidere	2,04
SFO leder	1
Fagarbeidere SFO	2

Spildra skole vil fra 2025 få tildelt følgende bemanning:

Stilling	Årsverk sammen med Reipå skole	Årsverk Spildra alene
Rektor	1	1
Inspektør	1	0,75
Sekretær	1	0,5
Pedagoger	19,8	14,04
Fagarbeidere	5,3	3,55
SFO leder	1	1
Fagarbeidere SFO	4	3

Reipå skole har over år slitt med å rekruttere og beholde tilstrekkelig bemanning med godkjent kompetanse. Skolen manglet rektor, SFO-leder, 4,2 lærerstillinger samt 3 årsverk fagarbeidere og spesialpedagogkompetanse, før skolestart i 23/24.

Følgende stillinger kan overføres fra Spildra skole til Reipå skole i 2025, dersom skolen gjenåpnes:

- 6,4 pedagog
- 2,75 fagarbeider
- 0,5 sekretær

Dette krever en grundig prosess for bytte av arbeidssted for de ansatte som i dag jobber ved Spildra skole, i tråd med gjeldende regelverk for omstilling og nedbemanning/ endring av arbeidssted. Spildra har 141 elever uten Reipå skole skoleåret 24/25. Inspektørstillingen reduseres til 0,75, og sekretær til 0,5.

Skal skolen gjenåpnes må alle stillinger bemannes. Da må nye ansatte rekrutteres, og det må lyses ut etter:

- 1 rektor
- 1 SFO leder
- 1,5 pedagog
- 1,29 fagarbeider

9.3 Utgifter til lønn – begge alternativer

Skole	Lønnsutgifter ledelse og merkantil	Lønnsutgifter pedagog	Lønnsutgifter assistent skole	Lønnsutgifter SFO	Samlet lønnsutgifter
Spildra og Reipå skole sammen	2 661 766 kr	17 688 008 kr	3 395 712 kr	4 123 625 kr	27 869 111 kr
Reipå skole alene	1 387 796 kr	6 863 228 kr	1 314 470 kr	2 014 609 kr	11 289 929 kr
Spildra skole alene	2 096 841 kr	12 197 433 kr	2 287 435 kr	2 660 957 kr	18 920 492 kr
Lønnsutgifter Reipå skole + Spildra skole til sammen	3 484 637 kr	19 060 661 kr	3 601 905 kr	4 675 566 kr	30 822 769 kr
Differanse, mulig innsparing	-822 871 kr	-1 372 653 kr	-206 193 kr	-551 941 kr	-2 953 658 kr

Utgifter til lønn inkludert sosiale utgifter, beregnet ut fra gjennomsnittslønn for ansatte ved Spildra skole våren 2024.

9.4 Økonomiske konsekvenser ved gjenåpning av Reipå skole

Nettoutgiftene til en grunnskole påvirkes av flere faktorer:

- Skolestruktur: Antall skoler og gjennomsnittlig skolestørrelse.
- Gruppestørrelse: Antall elever i gruppene og lærertetthet per elev.
- Lærernes ansiennitet: Lønnsnivå og utdanningsnivå.
- Spesialundervisning: Andelen elever som mottar spesialundervisning.
- Forbruksmateriell og inventar/utstyr.

Kommunens skolestruktur og gruppestørrelser påvirker utgiftsnivået. Det er vanligvis en nær sammenheng mellom ressursinnsats per elev og antall elever per skole. Erfaring viser at små skoler ofte er dyrere å drive enn store skoler. Dette skyldes begrensninger i å oppnå kostnadseffektive inndelinger av elevene i undervisningsgrupper og dermed en best mulig bruk av lærerressursene fra et økonomisk perspektiv.

Når økonomiske konsekvenser ved en gjenåpning av Reipå skole skal beregnes er det ulike parameter som må tas med:

- Lønn
- Driftsutgifter
- Skoleskyss
- Forvaltning, drift og vedlikehold
- Renoveringsbehov
- Eventuelt salg/utleie av bygninger

Lønn:

Som tabellen i kapittel 9.3 viser, vil det koste 2,9 millioner kroner mer i lønn å drifte to skoler, på Reipå og Spildra, enn å samle elevene ved Spildra skole.

Driftsutgifter:

Ifølge KOSTRA tallene hadde Meløy følgende utgifter pr elev i 2023:

Inventar og utstyr: 4 101,90 kr

Undervisningsmateriell 2669 kr

Det å drifte små enheter medfører ofte høyere utgifter enn til store enheter, hvor man kan få stordriftsfordeler knyttet til en del innkjøp. Det er i denne saken ikke regnet på hva dette vil utgjøre.

Skoleskyss:

I kapittel 8.11, viser beregninger at det vil bli økte utgifter til skoleskyss for elevene på Reipå dersom Reipå skole legges ned. En del av elevene har skoleskyss også til Reipå skole, dette er ikke tatt med i beregningene. Her legges utgiftene for skyss til Spildra skole inn.

Våren 2025 vil det medføre utgifter på 274 645 kr,

høsten 2025 vil det medføre utgifter på 214 858 kr,

til sammen 489 503 kroner.

Forvaltning, drift og vedlikehold (FDV):

Samfunn har beregnet utgifter til FDV for Reipå skole for 2022 til å være på 1 454 217 kr, tar man med lønns- og prisvekst for 2023 og 2024, forventes følgende utgift til FDV for Reipå skole i 2025: 1 624 665 kr. Dersom Reipå skole legges ned og selges eller overføres til annen drift vil dette være en innsparing.

Behov for renovering:

Som beskrevet i kapittel 5.6 Vedlikeholdsbehov ved skolene, har Reipå skole et stort vedlikeholdsetterslep.

Samfunn vil, i løpet av høringsperioden til denne saken, få gjennomført en kartlegging med kostnadsoverslag, som vil beskrive hva som må gjøres av oppgradering og renovering ved Reipå skole for å få skolen opp til dagens standard. Resultatet av denne kartleggingen blir tatt med i saksfremlegg til denne saken, før den skal opp til politisk behandling i desember. Det samme vil gjelde for vedlikehold ved SFO ved Spildra skole.

Eventuelt salg/utleie av bygninger:

Dersom Reipå skole legges ned, vil kommunen kunne få inntekter av et eventuelt salg av skolen, eller leieinntekter ved utleie.

Mulig innsparing, som allerede er kjent, ved nedleggelse av Reipå skole:

Område	beløp
Lønn	-2 953 658 kr
skoleskyss	489 503 kr
Forvaltning, drift og vedlikehold	-1 624 665 kr (samfunn)
Samlet:	-4 088 820 kr

Det vil gi en økonomisk gevinst for Meløy kommune på 4 millioner kroner i 2025 å legge ned Reipå skole. I tillegg må utgifter til renovering/vedlikehold av skolen tas med, siden skolen ikke holder dagens standard, skal skolen gjenåpnes medfører det kostnader som vil komme frem i saksfremlegg til denne saken til høsten.

10.0 Høring og medvirkning

Dette høringsdokumentet skal ut på høring med kommunedirektøren sine foreløpige anbefalinger om fremtiden for Reipå skole. Gjennom høringen får alle som ønsker det mulighet til å komme med skriftlige uttalelser i saken. Disse uttalelsene vil bli tatt med i vurderinger som gjøres i endelig saksfremlegg til kommunestyret i juni, hvor endelig beslutning skal fattes.

Det vil også legges opp til en prosess for medvirkning som beskrives i kapittel 10.3.

10.1 Høringsbrev

Høringen er åpen for alle og legges derfor på kommunens hjemmeside. I tillegg sendes høringsbrev til følgende høringsinstanser:

- Skolen ved rektor. Rektor sikrer at saken tas til behandling i elevråd, samarbeidsutvalg, foreldreråd og i personalet
- Leder i FAU
- Ungdomsrådet
- Råd for personer med nedsatt funksjonsevne
- Norsk forbund for utviklingshemmede, lokallag Meløy og Gildeskål
- Hovedtillitsvalgte i fagforbundet og utdanningsforbundet
- Hovedverneombud
- Grendelagene i Ørnes og på Reipå
- Nordland fylkeskommune (skoleskyss)

10.2 Høringsspørsmål

I høringen ønsker vi spesielt innspill til følgende spørsmål:

- 1) Hva ser dere av konsekvenser ved en gjenåpning av Reipå skole? (fordeler og ulemper)
- 2) Hva tenker dere av konsekvenser ved en nedleggelse av Reipå skole? (fordeler og ulemper)
- 3) Hva tenker dere at bygningene til Reipå skole skal brukes til, dersom Reipå skole legges ned?

10.3 Medvirkningsmøter

Det vil gjennomføres informasjonsmøte for alle ansatte ved Spildra skole i løpet av høringsrunden. Her deltar administrasjon Oppvekst, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud.

Det vil parallelt med høringen gjennomføres medvirkningsmøter:

Møter for:

- Ansatte sammen med sine tillitsvalgte og rektor
- FAU sammen med rektor
- Møter med elevene med sine kontaktlærere, det vil bli utarbeidet en elevpresentasjon til denne saken, hvor det åpnes for at elevene kan komme med sine tanker og innspill, disse tas med i høringsuttalelsene til saken.

Innspill fra elevene i klassene tas videre til elevrådet, de sammenfattes og sendes deretter kommunalsjef for oppvekst.

Det gjennomføres en spørreundersøkelse for alle foresatte fra Reipå, der de svarer på hvor de ønsker at deres barn skal gå på skole videre fremover.

Grendeutvalgene i Ørnes og på Reipå vil også få tilbud om informasjonsmøter om høringen med administrasjon Oppvekst.

10.4 Innspill til høringen

Nasjonale rammer og føringer knyttet til tjenestekvalitet, innspill fra ansatte og innbyggere, vurderinger av dagens situasjon i kommunen og demografisk utvikling, vil til sammen utgjøre et kunnskapsgrunnlag der faglig skjønn legges til grunn for de anbefalinger kommunedirektøren vil legge frem for politisk behandling.

Høringsdokumentet og alle innspill som kommer gjennom høringsuttalelser og innspill fra medvirkningsmøter utgjør til sammen kunnskapsgrunnlaget som legges ved saksfremlegg til politisk behandling.

«Faglig skjønn» innebærer at det ikke finnes en fasit, men at det etter beste evne søkes å gi beslutningstakerne et godt grunnlag for å kunne gjøre gode beslutninger.

11.0 Oppsummering – utredning fremtiden for Reipå skole

Gjennom de forutgående 10 kapitlene i dette høringsdokumentet, har vi forsøkt å belyse de ulike sidene som ligger i en vurdering av fremtiden for Reipå skole, sett opp mot det omstillingskravet oppvekst har i 2024. Dette ut fra bestillingen kommunestyret gjorde i sak 23/7223 den 16.11.2023.

Vi har fulgt Rundskriv 2-2012 fra utdanningsdirektoratet -Behandling av saker om skolenedleggelser og kretsgrenser og sammenstilt og benyttet samme form og metodikk i oppbyggingen av dokumentet, som andre kommuner i landet har gjort i lignende saker.

Ut fra bestillingen kommunestyret har gitt til kommedirektøren om å igangsette prosess, med å utrede fremtiden for Reipå skole, er det forsøkt å belyse saken gjennom å henvise til kunnskapsgrunnlaget som lovkrav, forskning og nasjonale rammer.

Det er sett på demografi, elevtallsutviklingen i kommunen, kommunens økonomi og driftsutgiftene med grunnskolene i Meløy som helhet.

Utredningen har belyst framtidig rekruttering, pedagogisk kvalitet og nasjonale føringer og kommunens egne mål for skolene i Meløy.

Utredninger har tatt for seg nasjonale utviklingstrekk, langsiktighet og bærekraft, skolebygg og forvaltning, lærernorm, gruppestørrelser, kompetansekrav, økonomiske drivere, opplæringskvalitet og skolestruktur, sammenhengen mellom skolestørrelse og kvalitet, konsekvenser av skolenedleggelser for lokalsamfunnet, rekruttering, fag og profesjonsutvikling, klassestørrelser og tilpasset opplæring, fordeler og ulemper ved fådelte skoler, inkluderende skolemiljø, resultater i Meløyskolen, skoleskyss, økonomiske konsekvenser ved gjenåpning av Reipå skole, høring og medvirkning.

En avgjørelse om skolestruktur bygger på kommunestyrets økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringer. Å argumentere til barnets beste, vil i de fleste tilfeller dreie seg om å balansere argumenter knyttet til disse prioriteringene. Barnets stemme inn i debatten i form av høringsutspillene, må tillegges vekt. Det er likevel de voksne som har ansvaret for å ta beslutningene der barns beste er vurdert. Det er mange hensyn som skal veies opp mot hverandre i denne saken.

Det er utfordrende å knytte skolestørrelse, skoletype, klassestørrelse, kommunal skolestruktur og rekruttering av fagkompetanse direkte til læringsresultatene i en kommune. Vår vurdering er at en skole må ha en viss størrelse for å kunne realisere de nevnte faktorene på en effektiv måte. For kvalitetsutvikling er det nødvendig å vurdere hvordan skolestruktur, skolestørrelse, skoletype og rekruttering av fagkompetanse støtter opp om

disse faktorene. Ofte er det andre hensyn som avgjør organiseringen av skolene i en kommune.

Administrasjon Oppvekst har ansvaret for utredningen, og kommer her med en oppsummering av en del argumenter, som kan ligge til grunn for saksfremlegg og endelig vurdering av saken til i kommunestyret. Dette i relasjon til bestillingen kommunestyret tidligere har gjort. Endelig anbefaling kommer i eget saksfremlegg som skal til behandling i kommunestyret 5.desember.

Forutsetningene kommunestyret satte for prosess og utredning, mener en er fulgt fra kommunaldirektørens side.

- Elevene fra Reipå vil få lengre reisevei, dersom de må reise til Ørnes. Selv om skyssutgiftene øker, sees dette i sammenheng med innsparingene på ansattkostnader. Reisetiden vurderes som akseptabel.
- Elevtallet i Meløy synker og vil fortsette å synke. Ved å samle flere elever ved Spildra skole, oppnår man bedre kullstørrelse for deling i undervisningsgrupper. Dette kan gi en mer bærekraftig løsning med tanke på kvalitet, undervisningskompetanse og økonomi.
- Elevene får flere jevnaldrende medelever ved en felles skole, noe som øker sjansen for å finne nye klassekamerater og voksne å utvikle gode relasjoner til. Reipå elevene har allerede hatt et år ved Spildra skole og er blitt godt kjent.
- Det er lettere å rekruttere lærere med godkjent undervisningskompetanse til et større miljø, og ressursene kan utnyttes bedre i et samlet skolemiljø.
- Et større og samlet fagmiljø for lærere vil være bedre rustet til å møte nasjonale krav om sterke profesjonsfellesskap og kvalitetsutvikling i skolen.
- En felles skole kan gi bedre utnyttelse av ressurser til viktige funksjoner som spesialpedagogisk koordinator og skolehelsetjeneste.
- En sammenslåing vil gi bedre arealutnyttelse ved Spildra skole, og bygningene til Reipå skole kan selges eller brukes til andre formål.
- Sammenslåing kan gi økonomiske besparelser og mer effektiv og bærekraftig drift av barneskolene i nordbygda. Meløy kommune bruker mer ressurser på grunnskole enn beregnet utgiftsbehov ifølge KOSTRA-tallene. Utgiftene er ikke i takt med den demografiske utviklingen og statlige overføringer. Mange små skoler krever mer ressurser enn Meløy kommune har råd til.
- En mer effektiv skolestruktur som reduserer overkapasitet, vil bidra til større pedagogisk handlingsrom som kommer alle elevene i kommunen til gode. På den måten bidrar endringen til et mer rettferdig opplæringstilbud i kommunen.
- Fremover må det tilrettelegges for en skolestruktur hvor lærerne samles og fordeles hensiktsmessig på skoler med flere elever per trinn, som gir gode lærings- og utviklingsmiljøer for elevene og gode arbeidsmiljøer og rammebetingelser for lærerne.

12.0 Referanser

[GSI - Grunnskolens Informasjonssystem \(udir.no\)](https://www.udir.no)

https://www.reddbarna.no/content/uploads/sites/4/2024/02/178931-fns_barnekonvensjon.pdf

<https://www.udir.no/regelverkstolkninger/opplaring/narskole-og-skolekretsgrenser/udir-2-2012---behandlingen-av-saker-om-skolenedleggelser-og-kretsgrenser/>

<https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-grunnskole/analyser/2024/farre-og-storre-skoler-enn-for-ti-ar-siden/>

[VEDLEGG TIL HØRING: lokalisering av ungdomstrinn og etablering av barnehage på Kalstad \(kragero.kommune.no\)](https://www.kragero.kommune.no)

[2023_meloy_kostra_ks-k_11-23.pdf](#)

Samlokalisering av Neverdal skole og Neverdal barnehage til oppvekstsenter sak 15/2346

[Beregning av satser for grunnskoler godkjent etter friskolelova 2022 \(udir.no\)](#)

[skolestruktur utredningen 2021 \(kragero.kommune.no\)](#)

[CRPD – Veiledning til FN konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne | Bufdir](#)

[Helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger \(1\).pdf](#)

[Rapportmal \(helsedirektoratet.no\)](#)

[SOF-Rapport-4-23-006-.pdf \(ks.no\)](#)

[KOSTRA og nøkkeltall 2023 \(framsikt.net\)](#)

[Utredning av barneskolestruktur i Selbu kommune](#)

[Nærskoleprinsippet og skolekretsgrenser | udir.no](#)

[Klima- og energiplan \(meloy.kommune.no\)](#)

[Strategi for kvalitetsutvikling i skolen i lys av fagfornyelsen \(regjeringen.no\)](#)

[KS Konsulent \(loten.kommune.no\)](#)

[3.5 Profesjonsfellesskap og skoleutvikling \(udir.no\)](#)

[Sak - stortinget.no](#)

[Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis | udir.no](#)

Stette, Øystein (2023) Ny opplæringslov 2024 med forarbeider og lovspeil, Fagbokforlaget

[NOU 2023: 27 - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/NOU-2023-27/id766593/?ch=1)

[NOU 2023: 1 - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/NOU-2023-1/id766593/?ch=1)

[1. Om rammeplan for skolefritidsordningen | udir.no](https://www.udir.no/rammeplan-for-skolefritidsordningen)

[https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/NOU-2014-7/id766593/?ch=1\)](https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/NOU-2014-7/id766593/?ch=1)

[ungdomsskolestruktur-i-bamble-kommune.pdf](#)

<https://docplayer.me/7075919-Sammenheng-mellom-skolestørrelse-og-kvalitet-av-tone-h-sollien-asplan-viak.html>

[Nordahl-rapport-Skolestørrelse-og-sammenheng-med-elevenes-trivsel-og-laering.pdf \(utdanningsnytt.no\)](#)

[Microsoft Word - 062015_Skole- og_barnehagestruktur_i_Lillehammer_kommune \(ostforsk.no\)](#)

[skolestruktur utredningen 2021 \(kragero.kommune.no\)](#)

[agenda-kaupang-endelig-rapport-09.06.21.pdf \(aurskog-holand.kommune.no\)](#)

[Ot.prp. nr. 60 \(1997-98\) - regjeringen.no](#)

[Prop. 90 L \(2010–2011\) - regjeringen.no](#)

[Forsker om skoleskyss: – Negativt for barnas helse – NRK Nordland](#)

[Ulykker på skoleveg - Transportøkonomisk institutt \(toi.no\)](#)

[Strukturkartleggingssaken \(tingvoll.kommune.no\)](#)

[En+vurdering+av+skolestrukturen+i+Fauske+kommune+og+innføring+av+kretsgrenser.pdf \(custompublish.com\)](#)

[Bygdeskoler med fådelt ordning – en aktuell politisk og pedagogisk utfordring \(utdanningsforskning.no\)](#)

[Kostnader til grunnskole | udir.no](#)

[§ 9-7. Kartlegging av farlig avfall, bygningsfraksjoner som må fjernes og materialer som er egnet for ombruk. Krav til rapportering - Direktoratet for byggkvalitet \(dibk.no\)](#)

[Elevundersøkelsen 2018 20 august 2019 \(samforsk.no\)](#)

GLOMFJORD NEVERDAL ENGAVÅGEN REIPÅ STØTT
MELØYA BOLGA ÅGSKARDET HALSA ØRNES

RAUS OG KRAFTFULL

meloy.kommune.no